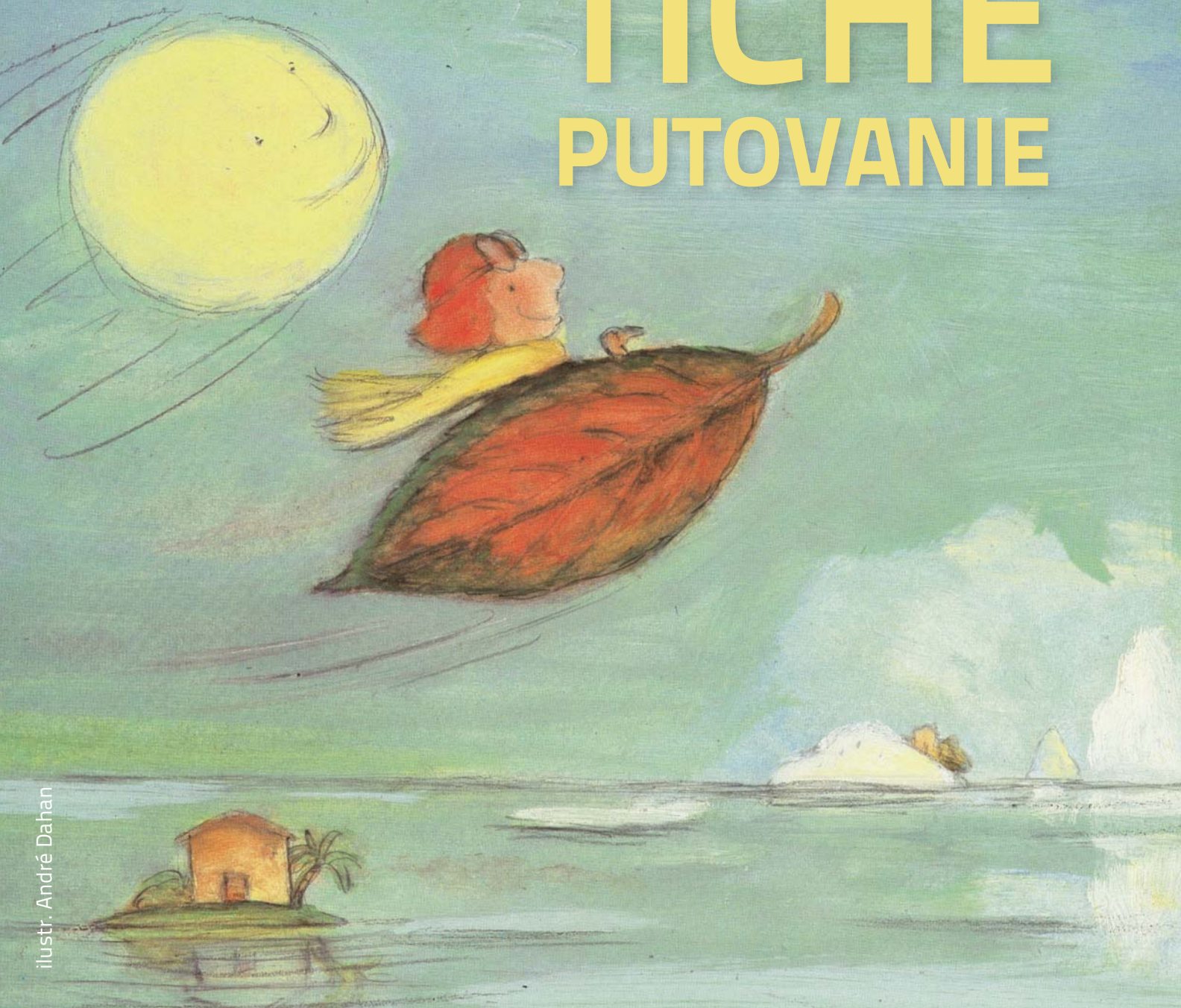

TICHÉ PUTOVANIE

TICHÉ PUTOVANIE

Katalóg k výstave TICHÉ PUTOVANIE, konanej v BIBIANE – Galérii Dušana Rolla od 17. septembra do 22. novembra 2020.

V katalógu boli použité ilustrácie z kníh:

Hélico et l'iceberg | ilustr. André Dahan | obálka

El arenque rojo | ilustr. Alicia Varela | str. 4

Robinson Crusoe | ilustr. Alberto Morales Ajubel | str. 13

Czarostatki i parodieje | ilustr. Paweł Pawlak | str. 19

Otthon | ilustr. Rofusz Kinga | str. 27

Dos pajaritos | ilustr. Dipacho | str. 34

La rumeur de Venise | ilustr. Albertine Zullo | str. 39

The arrival | ilustr. Shaun Tan | str. 43

Léon sans son chapeau | ilustr. Pierre Pratt | str. 49

ZOSTAVILA: **Hana Ondrejčíková**

JAZYKOVÁ REDAKCIA: **Gabriela Mikulčíková**

GRAFICKÁ ÚPRAVA: **Jana Bibová**

TLAČ: **Commercium, spol. s r. o., Bratislava**

VYDALA: **BIBIANA, medzinárodný dom umenia pre deti, Bratislava 2020**

ISBN 978-80-89154-69-2

Nepredajné

Keď obrázky rozprávajú

Slovo a obraz. Verbálne a vizuálne. Dva svety, dve súčasti knižného diela, nerozlučne späté a navzájom prepojené. Môže existovať – obzvlášť v literatúre pre deti – jedno bez druhého? Tak, ako si nevieme predstaviť detskú knihu bez ilustrácií, mnohým sa môže zdať nemysliteľné, aby bola knižka bez slov. Veď ako ju možno čítať, pochopiť a prijať? A predsa...

Vo svete pribúda stále viac obrázkových kníh pre deti, ktoré sú postavené výlučne na výpovednej sile ilustrácií. Bez textu. Pre tento nový žáner sa ujalo pomenovanie „tiché knihy“. Vizuálnou formou „rozprávajú“ príbehy, tlmočia emócie, uvádzajú čitateľa do sveta snov a fantázie, no dokážu sprostredkovať aj fakty a realie. Tiché knihy sú univerzálne použiteľné – pre všetkých, bez rozdielu jazykových znalostí a kultúrneho prostredia. Populárne sú prirodzene najmä u najmenších čitateľov predškôľakov, ktorí ešte nevedia čítať. No úspešne sa používajú aj ako motivačný doplnok pri výchove detí so špeciálnymi potrebami, prioritne u detí s oneskoreným mentálnym vývinom. V posledných rokoch sa tento žáner dostal do povedomia aj ako účinný prostriedok na preklopenie jazykových a kultúrnych bariér pri práci s deťmi prisťahovalcov.

Vďaka svojmu komunikačnému potenciálu sa tiché knihy stali výborným pomocníkom pri budovaní vzťahu detí (už od najútlejšieho veku) k čítaniu všeobecne. Ich prednosťou je, že interpretáciu nechávajú plne na čitateľovi. A tak deti „čítajú“ to, čo vidia a cítia na obrázkoch – vnášajú do nich svoje predstavy, emócie, zážitky... Poznané (a v ilustrácii videné) sa prelína s tajomným, dotvoreným a dorozprávaným. Deti pri tom zostavujú vlastný príbeh, zakaždým jedinečný a vždy iný. Adekvátny ich mentálnej úrovni, nálade, rečovému prejavu, miere rozvinutosti fantázie a hĺbke vnímavosti. Čítanie tichých kníh pomáha deťom rozvíjať kreativitu, vnímať bohatosť detailov, význam farieb, zdokonaľovať vyjadrovacie schopnosti a formovať pozitívny vzťah ku knihe. Ponúkajú neobmedzené možnosti pre knižné dielne postavené na princípe experimentu a rozprávačstva („storytelling“).

Z medzinárodných zbierok knižnice BIBIANY, najmä z kolekcie Bienále ilustrácií Bratislava (BIB) a Čestnej listiny IBBY (Medzinárodná únia pre detskú knihu), sme sa rozhodli vybrať najzaujímavejšie tiché knihy a predstaviť ich slovenskej verejnosti. Vznikla z toho hravá interaktívna výstava TICHÉ PUTOVANIE ako pocta ilustrátorskému umeniu. Spolu 130 titulov z celého sveta – od leporel cez obrázkové knihy pre najmenších až po dobrodružné príbehy a grafické romány – prináša široké spektrum pozoruhodných kníh rôznych umeleckých žánrov.

Úvodnú časť výstavy tvorí skupina obrázkových kníh s minimálnym textom, v cudzích aj veľmi vzdialených jazykoch (kórejčina, japončina, lotyščina a pod.). Už tu sa môžu návštevníci presvedčiť, že kniha sa dá čítať aj cez obrázky, najmä ak ide o majstrovské diela svetových ilustrátorských osobností ako sú Michael Dudok de Wit, Piet Grobler, Petr Sís, Akiko Miyakoshi alebo Nikolai Popov.

Celou výstavou, ako už sám názov napovedá, sa tiahne téma putovania. Sen, fantázia, let, cestovanie svetom aj cestovanie v čase – to sú imaginárne svety, v ktorých sa ocitajú hrdinovia mnohých kníh bez textu.

Tituly ako *Czarostatki i parodieje* (Pawel Pawlak), *Tabi no ehon* (Mitsumasa Anno), *Time flies* (Eric Rohmann), *Journey* (Aaron Becker), *Sooyungjang (Bazén)* (Ji-hyeon Lee) alebo *La nuit quand je dors* (Ronald Curchod) sú pastvou pre oči aj dušu, vizuálnym sviatkom a pozvánkou na slobodný výlet do fantázie. Obrazmi sa však dajú zachytiť nielen snové a poetické motívy, ale aj epické deje plné dobrodružstiev a zvrátov, o čom svedčia aj ďalšie zaujímavé knižné tituly. Medzi nimi azda najviac zaujme majstrovské vizuálne prerozprávanie *Robinsona Crusoa* z dielne španielskeho umelca Alberta Ajubela. Na mladých návštevníkov čakajú zaujímavé grafické romány, ktoré prinášajú aj sociálne a eko témy, napätie, históriu, pohľady na budúcnosť ľudstva (*Vertigo*, *The Middle Passage*, *Les mots*, *Flut*, *Belonging*). Nechýba tu samozrejme ani výnimočný titul *The Arrival* od medzinárodne uznávaného austrálskeho umelca Shauna Tana, ktorý predstavuje grafickú epopeju o dejinách ľudstva 20. storočia. Knihu môžeme – s jej mnohými rovinami, osudmi, symbolmi a odkazmi – čítať opakovane nespočetnekrát a stále v nej dokážeme nájsť niečo nové.

O tom, že „tiché putovanie“ môže byť aj plné vtipu a humoru presvedčia tituly, v ktorých sa deti môžu zahrať na fantazijnú kaderníčku (Fridolin Franse frisiert), šepkať odkazy (Telefone sem fio) alebo klebetiť o zjavení v benátskej lagúne (La Rumeur de Venise). Najmenšie deti sa môžu zabaviť na leporelách, skrývačkách, pop-upoch, obrázkových bedekroch a iných tituloch typu „hľadaj a nájdi“.

Vráťme sa teda k úvodnej myšlienke: vieme si predstaviť detské knihy bez textu? Ako ich prijímú návštevníci? Poradia si s nimi? Oslovia ich? Verme, že áno, veď vizuálne podnety nás sprevádzajú odmala. Knihy, animované filmy, fotografie, všadeprítomná reklama, sociálne siete – všetky tieto komunikačné kanály sú založené na obraze. Výrazy, gestá, mimika, symboly, detaily a farby pôsobia na ľudské zmysly a ovplyvňujú vnímanie reality. Deti nás možno prekvapia svojou pripravenosťou čítať, pochopiť a interpretovať tiché knihy a odkryjú nám, dospelým, nové svety. Stíšme sa teda, usadíme pohodlne ku knihám a započúvajme sa do príbehov, ktoré v nich objavia.

Hana Ondrejčková

„Som presvedčený, že všetci máme v sebe niečo mimoriadne cenné, a to nekonečnú fantáziu. Ako tvorca môžem poskytnúť základnú architektúru, postaviť imaginárne múry, pridať nejaké vybavenie, a potom čakať na anonymného návštevníka, aby prišiel a prijal pozvanie. Skutočný význam môže vzísť len z jeho srdca a mysle. Čitateľ nie je len príjemca myšlienok, je aj rozprávač.“

Shaun Tan, autor knihy The Arrival (Príchod)

PRE NAJMEŇŠÍCH |.

ilustr. Alicia Varela

12 hodín s Oskarem

[12 hodín s Oskarom]

Ilustr. Eva Maceková (1984)
Česká republika

Praha: Baobab, 2012. – 44 s.
ISBN 978-80-87060-58-2

Najkrajšia česká kniha roku 2018

Obrazový album sprevádza všedným dňom päťročného chlapčeka Oskara a jeho verného kocúra. Ilustrácie plné drobných udalostí zachytávajú detaily z bežného života a popisujú veci a situácie dôverne známe najmenším čitateľom (raňajky, nakupovanie...). Nabáda k jednoduchým hrám a vtipne motivuje k jednoduchému učeniu (rávanie, zaviazanie šnúrok a pod.).

A három kismalac

[O troch prasiatkach]

Ilustr. Mari Takács (1971)
Maďarsko

Budapest: Csimota, 2007. – 20 s.
ISBN 978-963-87016-6-4

Klasický príbeh vo vreckovom formáte vyšiel v úspešnej sérii tichých minirozprávok vydavateľstva Csimota. Cieľom série je prinášať čitateľom už od najmladšieho veku rôznorodé vizuálne zážitky pomocou rozprávok. Tradičný príbeh O troch prasiatkach je poňatý modernými prostriedkami s použitím koláže a digitálnej grafiky, kde prím hrajú jasné geometrické tvary znázornených postáv, vyplnené rôznymi textilnými materiálmi.

Als die Fische spazieren gingen

[Ako išli ryby na prechádzku]

Ilustr. Eva Muggenthaler (1971)
Nemecko

München: Mixtvision, 2010. – 31 s.
ISBN 978-3-939435-24-2

Mať strach či odvahu, byť sám alebo držať spolu, hádať sa alebo sa dohodnúť. Fantastické dvojstránky sú naratívnyimi obrázkami, ktoré predstavujú rôzne emócie a situácie z bežného života. Veselé a láskavé ilustrácie živo znázorňujú zvieracích hrdinov, konajúcich ako ľudia. Obrázky podnecujú detských čitateľov, aby popustili uzdu svojej fantázií, objavovali detaily a spolu s dospelými vymýšľali vlastné verzie príbehov.

Bratislava – hľadaj a nájdi

Ilustr. Mária Nerádová (1988)
Slovensko

Koncept Martina Kráľová a Zuzana Revúcka

Bratislava: Minipublishing, 2018. – 14 s.
ISBN 978-80-973080-0-1

Leporelo o hlavnom meste Slovenska. Ponúka hravé zoznámenie sa s mestom a významnými osobnosťami, ktoré sa tu narodili, pracovali alebo nejakým spôsobom zasiahli do jeho dejín (Hummel, Kempelen, Andersen, Napoleon, Mária Terézia...). Čitateľ pritom môže spoznávať pamiatky, kuriozity či tradičné špeciality mesta, a sledovať zábavné príbehy hlavných postáv, ktoré sa vinú celou knihou. Deti si trénujú pozornosť, predstavivosť a fantáziu.

Den bestøvlede kat

[Kocúr v čižmách]

Ilustr. Panni Bodonyi (1987)
MaďarskoBudapest: Csimota, 2012. – 20 s.
ISBN 978-963-9768-47-5

Klasický príbeh vo vreckovom formáte prerozprávaný veselými sviežimi ilustráciami je ďalšou zo série tichých minirozprávok vydavateľstva Csimota. Prešibaný kocúr priniesie šťastie a bohatstvo svojmu pánovi, jednoduchému mlynárovi, keď ho pred kráľom predstaví ako markíza Karabasa. Príbeh vtiesený do deviatich dvojstránok je vyjadrený výtvarnou skratkou, v ktorej dominujú komiksové prvky, dynamika a vtip.

El arenque rojo

[Červený sled]

Ilustr. Alicia Varela (1974)
Španielsko

Koncept Gonzalo Moure Trenor (1951)

Madrid: Ediciones SM, 2012. – 24 s.
ISBN 978-84-675-5685-8

Dvojstranové ilustrácie zobrazujú bežný mestský park za poľudnia. Scenéria v parku ani mesto za ním sa nemenia. Obrázky pôsobia ako fotografie snímané v krátkom časovom slede z miesta pred parkom. Pozorujeme, čo sa v parku deje – ako ľudia prichádzajú a odchádzajú, stretávajú sa, žijú svoj bežný život. Všadeprítomná vznášajúca sa červená ryba je tichý pozorovateľ, ktorý sprevádza čitateľa a podnecuje ho k objavovaniu postavičiek a vymýšľaniu príbehov.

Grimms Märchenreise

[Rozprávkový výlet bratov Grimmovcov]

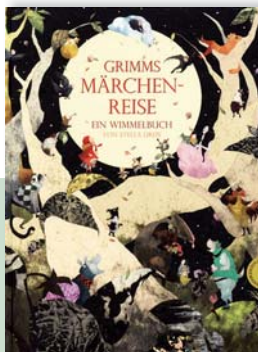
Ilustr. Stella Dreis (1972)

Nemecko

Stuttgart: Thienemann, 2012. – 16 s.
ISBN 978-3-522-43733-2

Plaketa BIB 2013

Originálna výtvarná interpretácia siedmich najznámejších rozprávok bratov Grimmovcov spojených do jedného celku. Interaktívna kniha je postavená na princípe hľadania skrytých objektov. Všetky príbehy začínajú naraz a na nasledujúcich stranách sa paralelne rozvíjajú, umožňujúc epický prelet svetom grimmovských rozprávok. Ilustrácie, vytvorené technikou koláže v kombinácii s maľbou a kresbou, charakterom pripomínajú nepokojný stredoveký svet Hieronyma Boscha a Pietera Breughela. Pomocníkom pre menej skúsených čitateľov je súhrn krátkych anotácií v závere.

Jestem miasto Warszawa

[Som mesto Varšava]

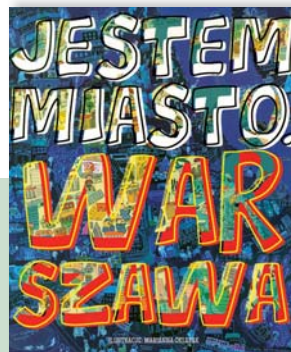
Ilustr. Marianna Oklejak (1981)

Poľsko

Koncept Aleksandra Szkoda

Warszawa: Czuły Barbarzyńca, 2012. – 18 s.
ISBN 978-83-62676-16-3

Obrázkové leporelo pozýva objavovať hlavné mesto Poľska a cestovať pritom v čase. Osem veľkých máp usporiadaných v chronologickom poradí zobrazuje históriu Varšavy od stredoveku po súčasnosť. Kreslené mapy s množstvom vtipných detailov odkrývajú zvláštne miesta, tajné cestičky, legendy a anekdoty. Humorná a múdra kniha pre najmladších čitateľov, ktorých baví lúštiť skryté tajomstvá a spoznávať zabudnuté príbehy o hrdinoch z dávnych čias.

La petite poule rousse

[O červenej sliepočke]

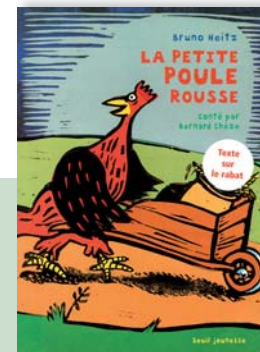
Ilustr. Bruno Heitz (1957)

Francúzsko

Komentár Bernard Cheze

Paris: Seuil jeunesse, 2007. – 16 s.
ISBN 978-2020917995

Tradičná anglická rozprávka o malej červenej sliepočke, ktorá nájde zrnká pšenice. Márne hľadá pomoc pri pestovaní, zbieraní, mletí. Lenivý psík, ospalá mačka, ani hlučná kačka si nenájdu čas. Až keď je chlieb hotový, zvieratká sa začnú zaujímať... Pochopia, aká dôležitá je vzájomná pomoc. Veľkorysý formát leporela dáva vyniknúť originálnym ilustráciám vytvoreným technikou linorytu. Groteskné obrázky, zaoblené rohy, zjednodušená verzia textu rozprávky na konci, to všetko robí knižku pútavou aj pre najmenších.

La porte

[Dvere]

Ilustr. Michel Van Zeveren (1970)
Belgicko

Paris: École des loisirs, 2008. – 60 s.
ISBN 978-2-211-09097-1

Čestná listina IBBY 2010

Úsmevný príbeh z veľkej rodiny, ktorá nedbá na súkromie ani len v kúpeľni. Plaché prasiatko sa chce okúpať, ale neustále ho vyrušujú členovia rodiny. Prichádzajú a odchádzajú, kúpu sa, umývajú si zuby, idú na záchod... Jediné slovo vyslovené v celej knihe: „Dvere!“ apeluje, že aj dieťa má nárok na súkromie.

Městečko Mamoko

[Mestečko Mamoko]

Ilustr. Aleksandra Mizielińska (1982)
Daniel Mizieliński (1982)
Poľsko

Praha: Albatros, 2017. – 16 s.
ISBN 978-80-00-04775-1

Každá dvojstránka tohto zábavného leporela predstavuje inú panorámu malého mestečka Mamoko. Spolu vytvárajú obraz jedného dňa v živote jeho obyvateľov. Hrdinami sú prevažne zvieratá, ale nájde sa aj jeden mimozemšťan. Mestečko je mierne povedané – zvláštne, napriek tomu plné reálnych situácií (hasič ponáhľajúci sa k požiaru, zranená psia labka, nakupovanie na trhu, zlodej na úteku alebo stratené dievčatko). Pozorné oko dieťaťa môže hľadať dvanásť paralelných príbehov, sledovať dobrodružstvá hrdinov a objaviť skryté predmety.

Mi-saviv la-sha'on

[Okolo hodín]

Ilustr. Hilla Havkin (1948)
Izrael

Tel Aviv: Am Oved, 2015. – 32 s.
ISBN 978-965-13-2527-4

Jedno námestie, jedna veža s hodinami, jedno telefónne vedenie. Scéna, ktorá sa postupne zaplňa životom, pribúdajú vtáčiky, myšky, žabky, ľudia. Premeny námestia v čase od polnoci po pravé poludnie sú zachytené s láskavým humorom. Obrázkové leporelo pre najmenších, pri ktorom si môžu opakovať rátaenie, ale aj hľadať a vymýšľať príbehy.

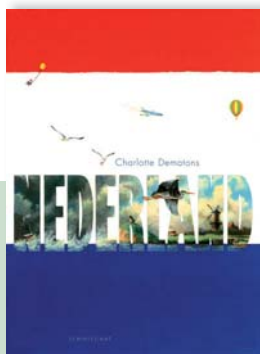

Nederland

[Holandsko]

Ilustr. Charlotte Dematons (1957)
HolandskoRotterdam: Lemniscaat, 2012. – 40 s.
ISBN 978-90-477-0498-0

Veľkolepý obrazový prelet ponad Holandsko. Z vtáčej perspektívy sú zachytené všetky kúty krajiny v celej rozmanitosti, s množstvom veselých detailov. Historické príbehy, tradície, piesne, riekanky, citácie zo starých flámskych malieb – to všetko v jednej knihe. Čitateľský zážitok umocňuje hľadanie a objavovanie pokračujúcich mikropříbehov niekoľkých postáv a predmetov – dvojčky Sietse a Hielke na lodi Chameleon, záhradný škriatok, volavka, žltý karavan alebo Čierny Peter.

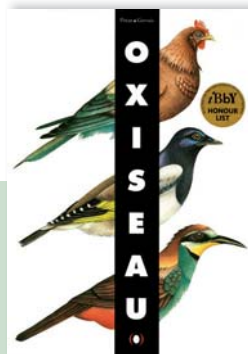

Oxiseau

[Operence]

Ilustr. Francesco Pittau (1956)
Bernadette Gervais (1959)
BelgickoParis: Les grandes personnes, 2010. – 18 s.
ISBN 978-2-36-193018-9**Čestná listina IBBY 2014**

Veľkoformátová kniha o vtácoch prináša množstvo interaktívnych hier s hľadaním. Veľké roztváracie okienka ukrývajú rôzne druhy vtákov. Obrovské čierne siluety na bielom pozadí navádzajú rozmýšľať, čo je vnútri. Viac ako 40 otváracích a 15 pop-up obrázkov ponúka čitateľom hodiny múdrej zábavy. Ilustrácie detailov v spojení s interaktívnym dizajnom prinášajú zábavu, poučenie aj pastvu pre oči.

Picknick met taart

[Piknik s tortami]

Ilustr. Thé Tjong-Khing (1933)
HolandskoTiel: Lannoo, 2005. – 26 s.
ISBN 978-90-209-6171-3

Pán a pani Havinkovci hrdo ukazujú svoje dve torty. Spolu s rozmanitou zvieracou spoločnosťou sa vyberú na piknik. Ale stane sa čosi nečakané, torty sa po ceste stratia! Kde sú? A prečo má vlastne medveď obviazanú nohu? Kto zjedol čerešne? Prečo sa koza hnevá na myš? A kto pomaľoval kamene a steny? Knihu možno čítať spredu i odzadu ako jeden veľký príbeh, alebo v nej hľadať množstvo mikropříbehov. Zvieratká – hravé, hanblivé, lenivé, ustráchané, múdre aj klamárske – dokonale pripomínajú ľudskú spoločnosť.

Piroska és a farkas

[Červená čiapočka a vlk]

Ilustr. András Baranyai (1974)
MaďarskoBudapest: Csimota, 2006. – 20 s.
ISBN 9638701609

.....

Ďalšia zo série tichých minirozprávok vydavateľstva Csimota vo vreckovom formáte. Známý príbeh o Červenej čiapočke, babičke, vlkovi a poľovníkovi, v ktorom nakoniec všetko dobre dopadne, je prerozprávavaný vtipnými obrázkami. Retro štýl evokuje plagáty zo starých čias. Minimalisticky zobrazené postavy pripomínajú hracie figúrky zo spoločenských alebo počítačových hier. Piktogramy, diagramy, čiary znázorňujúce cestu aj časovú os príbehu – to všetko sú prvky, ktoré klasický horor menia na švandu a prinášajú čitateľovi radosť z objavovania.

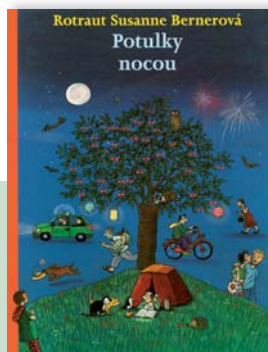
Potulky nocou

[Nacht-Wimmelbuch]

Ilustr. Rotraut Susanne Berner (1948)
NemeckoŠamorín: Zelený kocúr, 2016. – 16 s.
ISBN 978-80-89761-24-1

.....

Je noc. Ľudia aj zvieratá pokojne spia, no nie všetci. Chlapec stanuje v záhrade, policajti hliadajú, návštevníci parku obdivujú ohňostroj. Za svitu mesiaca poletujú netopiere a sovy, prechádzajú ľudia, potulujú sa zvieratká. A tmou sa zakráda zlodej... Na každej stránke nájdeme malého jazveca uprostred rozmanitých dejov. Vtipné obrázky zachytávajú, čo všetko sa v mestečku môže stať počas jednej letnej noci. Veľkoformátové leporelo podporuje pozorovacie schopnosti a podnecuje fantáziu, rozvíja jazyk a rozširuje slovnú zásobu.

The house

[Domček]

Ilustr. Monique Felix (1950)
ŠvajčiarskoMankato: Creative Education, 1991. – 14 s.
ISBN 0-88682-405-2

.....

Osamelá myška sedí zrudene na knihe a začne trhať prázdnu stranu. Do papiera najprv šikovne vyrobí srdiečkový otvor. Začne ho obhrýzať a porcovať na presne premyslené dieliky. Pomaly ale iste premení obyčajný kus papiera na domček, v ktorom sa môže usadiť aj so svojím novým myšacím kamarátom. Jemné ilustrácie vytvorené akvarelom a ceruzkou rozprávajú jednoduchý príbeh o hravosti, kreativite a delení sa.

Tierenduin

[Zverinec]

Ilustr. Geert Vervaeke (1956)
BelgickoTiel: Lannoo, 2018. – 48 s.
ISBN 978-94-014-5315-8

.....

Kniha čiernobielych obrázkov v štýle „hľadaj a objavuj“ ponúka množstvo prekvapení. Ľadový medveď a vták sa ukrývajú v škvrnách žirafy, krídlo tučniaka je vlastne delfín, v bruchu slona je had. Ilustrácie vytvorené technikou monotypie majú jednoduché línie, ale premyslenú kompozíciu – obrazy pokračujú na ďalších stranách a podnecujú čitateľovu zvedavosť. Čím dlhšie pozeráme, tým viac nachádzame.

To lak laki ya darkoob?

[Si bocian alebo ďateľ?]

Ilustr. Ali Khodaie (1960)
IránTehran: Kanoon, 2012. – 20 s.
ISBN 978-964-391-693-0

.....

Sova sa premení na líšku, opica na býka, bocian na mačku. Ako je to možné? Hra s roztváracími obrázkami prináša prekvapenie a zábavu. Ako sa skladané listy postupne otvárajú, čitateľ objavuje nečakané premeny zvierat.

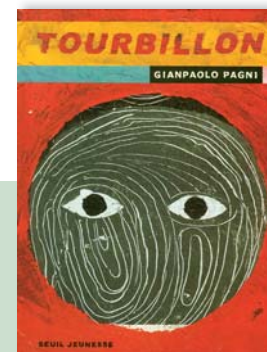
Tourbillon

[Vír]

Ilustr. Gianpaolo Pagni (1969)
FrancúzskoParis: Seuil jeunesse, 2002. – 120 s.
ISBN 978-2-02-052676-0

.....

Autor vytvára asociatívne obrazy k jednoduchým slovesám z bežného života: pozeráť, hovoriť, lietať, kresliť, rátať atď. Náprotivné ilustrácie z každej dvojstrany navzájom korešpondujú a dávajú vyznieť rôznym významom slovesa. Obrazy sú len naznačené a kniha pracuje s asociáciami a fantáziou. Čitateľ môže slovo zakryť a hľadať vlastné interpretácie, pretože napokon aj tak všetko závisí od uhla pohľadu. Kniha ponúka viac než len obrázky – je to pozvanie k umeniu, posmelenie k predstavivosti.

Verstecke sich, wer kann

[Schovaj sa, kto môžeš]

**Ilustr. Johannes K. G. Niedlich
(1949 – 2014)**

Nemecko

Konzept Marianne Schulz

Berlin: Kinderbuchverlag, 1982. – 12 s.

Zvieratá majú rôzne mechanizmy ako sa chrániť pred nebezpečenstvom. Niektorým pomáha ich maskujúce sfarbenie, iné sa snažia uniknúť, odplávať, uletieť alebo sa schúlia do ulity. Nelútočný boj o prežitie a nekonečný kolobeh prírody sú v tomto leporele pre najmenších podané cez detailné obrazy lesa a jeho obyvateľov. Pozorné vnímanie obrázkov čitateľa odmení prekvapujúcimi objavmi zo života zvierat. Akvarelové kresby perom a tušom pripomínajú svojím charakterom historické grafiky alebo antikvárne knihy zo zoológie.

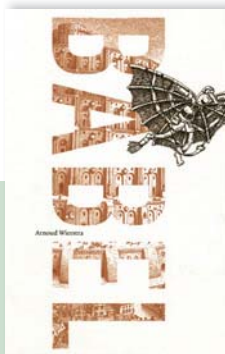

Babel

[Babylon]

Ilustr. Arnoud Wierstra (1968)
HolandskoHaarlem: Gottmer, 2016. – 40 s.
ISBN 978-90-257-6551-4

Biblický príbeh o babylonskej veži inšpiroval nespočet maliarov, spisovateľov a ďalších umelcov. Slávny obraz Pietera Brueghela zaujal prostredím Arnouda Wierstra, ktorý doňho zasadil obrazový príbeh o vynálezcovi. V spleti uličiek starodávneho mesta stojí chalupa remeselníka, z ktorej vidíme vychádzať hrdinu na jeho ceste k najvyššiemu bodu veže. Tam chce vyskúšať svoje podomácky vyrobené krídla. Bude schopný dosiahnuť vrchol a vzlietnuť? Napínavý príbeh bravúrne prerozprávajú perom a tušom má nečakanú odpoveď.

Caperucita Roja

[O Červenej čiapočke]

Ilustr. Adolfo Serra (1980)
ŠpanielskoMadrid: Narval, 2011. – 32 s.
ISBN 978-84-938293-8-4

Ilustrovaná verzia známej klasickej rozprávky je vystavaná na vizuálnych metaforách. Červená čiapočka musí prejsť po čudesnej cestičke, ktorá začína na konci vlkovo chvosta a končí v jeho hrozivej tľame. Nebezpečenstvo číha všade. Strach a neistota sa zmocňujú dievčatka, keď musí prejsť neznámymi zákutiami lesa, ktorý je vlastne kožušinou zvierata. Kniha necháva dostatok priestoru pre čitateľovu predstavivosť a vlastnú interpretáciu.

Der standhafte Zinnsoldat

[Statočný cínový vojačik]

Ilustr. Jörg Müller (1942)
ŠvajčiarskoAarau: Sauerlaender, 1996. – 40 s.
ISBN 3-7941-4100-8**Plaketa BIB 1997**

Kto by nepoznal známu Andersenovu rozprávku o cínovom vojačkovi bez nohy, ktorý sa zalúbi do bábiky baletky a spolu s ňou podnikne dobrodružnú cestu na papierovej loďke? Mimoriadne vizuálne prerozprávanie, zasadené do prostredia moderného sveta, ponúka vlastné rozuzlenie. Rýchlo sa rozvíjajúca odysea dvoch protagonistov vedie z detskej izby do kanálov veľkého mesta, do rybieho brucha, cez more do Afriky a končí tam, kde by sa to dalo očakávať najmenej.

Fox and goldfish

[Líška a zlatá rybka]

Ilustr. Nils Pieters (1986)
Belgicko

Bristol: Book Island, 2016. – 32 s.
ISBN 978-0-9941282-1-8

Líška vidí, že zlatá rybka sa dnes akosi necíti dobre. Kým ešte nie je neskoro, vezme ju z akvária na dobrodružnú cestu. Spolu podniknú plavbu cez oceán aj jazdu na bicykli naprieč Veľkým kaňonom,vidia horu Fuji, preskúmajú džungľu, zalyžujú si a vyberú sa dokonca aj na mesiac. Potom príde čas zlatú rybku vrátiť späť. Aspoň jej líška ukázala celý svet...

Hélico et l'iceberg

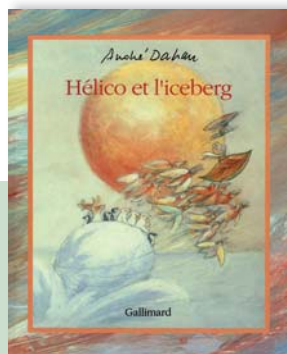
[Vrtuľko a ľadovec]

Ilustr. André Dahan (1935)
Francúzsko

Paris: Gallimard, 1989. – 32 s.
ISBN 2-07-056487-8

Zlaté jablko BIB 1991

Vďaka lietajúcemu listu si Vrtuľko cestuje svetom, preletí ponad africkú púšť a dostane sa až k ľadovcom a ľadovým medvedom. Nechce však ďalej ísť sám, a tak pre svojich kamarátov vymyslí plán...

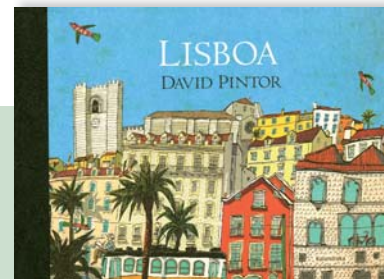
Lisboa

[Lisabon]

Ilustr. David Pintor (1975)
Španielsko

Matosinhos: Kalandraka, 2014. – 64 s.
ISBN 978-989-749-012-5

Cestovný zápisník z Lisabonu je výtvarnou výpoveďou o autorovej fascinácii touto metropolou. Takmer 30 obrazov vyniká svojou sviežosťou a schopnosťou ukázať aj známe miesta z iného, zaujímavého pohľadu. Obrazy sú popretkávané nečakanými imaginatívnymi prvkami, predovšetkým všadeprítomnými vznášajúcimi sa rybovtákmi. Napriek tomu zachovávajú reálnu identitu krajiny: žiarivosť miest, dláždené uličky, farebné prádlo na šnúrach, útulné námestia, balkóny so záhradkami, skrátka všetko, čo vytvára domáčku a zároveň monumentálnu architektúru mesta.

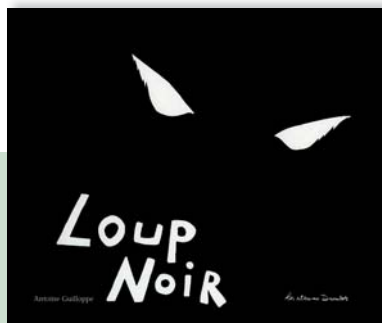
Loup noir

[Čierny vlk]

Ilustr. Antoine Guilloppé (1971)
Francúzsko

Paris: Casterman, 2004. – 28 s.
ISBN 2-203-55306-5

Mladý chlapec vojde večer do zasneženého lesa, vlk ho nasleduje. Začína sa príbeh naháňajúci hrôzu. Ponúka mnoho otázok: kam ide chlapec a na čo čaká vlk, pokým napadne chlapca? Napätie narastá, ale tieň môžu niekedy klamať. Vtom prichádza nečakané prevrpenie – vlk skočí na chlapca a zachráni mu život pred padajúcim stromom. Čiernobiele ilustrácie majstrovsky zvládnuté čínskym tušom umocňujú dramatickú atmosféru.

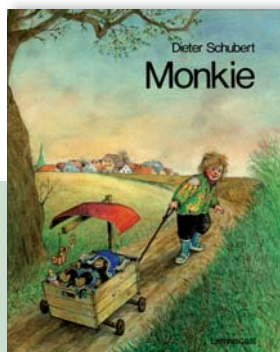
Monkie

[Opička]

Ilustr. Dieter Schubert (1947)
Holandsko

Rotterdam: Lemniscaat, 1986. – 28 s.
ISBN 90-6069-640-9

Osudy plyšovej opičky, ktorá vypadla z bicykla. Stretáva tie najpodivuhodnejšie postavy – myšiaciu kolóniu používajúcu jej prádlo, rodinu ježkov, ktorá s ňou zaspáva, alebo straku, ktorá ju ukradla a odniesla do svojho hniezda. Plyšová opička napokon predsa len skončí v náručí dieťaťa, ktoré ju kedysi stratilo. Akvarelové ilustrácie popredného holandského umelca prinášajú príbeh, ktorý poteší každé detské srdce.

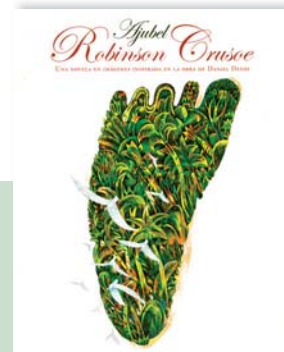
Robinson Crusoe

Ilustr. Alberto Morales Ajubel (1956)
Španielsko

Valencia: Media Vaca, 2008. – 176 s.
ISBN 978-84935982-0-4

Bologna Ragazzi Award 2009
The White Ravens 2009

Čierna čiara vinúca sa úvodnými bielymi stranami zachytáva chlapca, ako ťahá svoju loďku po brehu mora. Strany sa naplňajú farbami, keď sa chlapec vydá na plavbu v ústrety najslávnejšiemu morskému dobrodružstvu všetkých čias. Je ohromujúce sledovať, ako dokážu čisto výtvarné prostriedky verne „prerozprávať“ veľký epický príbeh Daniela Defoa. Žiarivé farby, jasné línie, zmeny perspektív, veľkorysé dvojstranové rozvrhnutie – to všetko pomáha zachytiť zložitosť postáv a krásu divokej prírody.

Tabi no ehon II

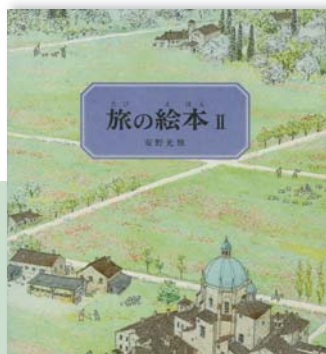
[Moje putovanie II]

Ilustr. Mitsumasa Anno (1926) Japonsko

Tokyo: Fukuinkan Shoten, 1978. – 44 s.

Zlaté jablko BIB 1979

Osamelý pútnik cestuje na chrbte svojho koníka po Taliansku. Putuje malebnou krajinou a navštevuje slávne historické mestá. Obrázky z bežného života v minulosti i prítomnosti sú popretkávané známymi motívmi z výtvarného umenia. Každá scéna je príbehom v príbehu, plná detailov s biblickými, literárnymi a umeleckými odkazmi. Inšpiratívna kniha nabáda nielen sledovať cestu pútnika, ale aj objavovať slávne miesta, historické postavy a udalosti.

The hero of a little street

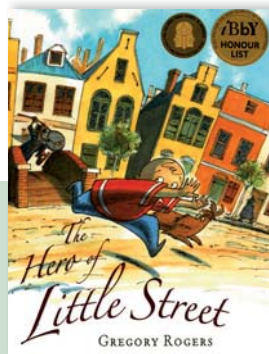
[Hrdina z uličky]

Ilustr. Gregory Rogers (1957) Austrália

Crows Nest, NSW: Allen & Unwin, 2009. – 34 s.
ISBN 978-1-74114-524-3

Čestná listina IBBY 2012

Neposlušný chlapec uteká pred prenasledovateľmi a ukryje sa v londýnskej Národnej galérii. Cez jeden z Vermeerových obrazov vstúpi do sveta 17. storočia a ocitne sa v uličke v Delfte. Spoločnosť mu robí psík z portréту Jana Van Eycka. Keď zachráni mačku a ďalších psov z pazúrov záľudného mäsiara, stáva sa hrdinom. Cestovanie v čase prináša zábavné putovanie historickými uličkami Európy s mnohými neočakávanými odkazmi na diela flámskych majstrov a staré príbehy.

The whale

[Veľryba]

Ilustr. Ethan Murrow (1975) USA

Koncept Vita Murrow

Dorking, Surrey: Big Picture Press, 2015. – 34 s.

ISBN 978-1-78370-171-1

Dvaja mladí pozorovatelia, dievča a chlapec, sa rozhodnú nájsť legendárnu „Veľkú škrvnitú veľrybu“. Vyzbrojení špeciálnymi prístrojmi a technikou sa vydajú na nezabudnuteľné morské dobrodružstvo. Stroskotajú, ale podarí sa im pozbierať zvyšky svojho vybavenia a nakoniec aj získať nezvratný dôkaz o existencii zvierata. Na dôvažok sa zistí, že to boli ich starí rodičia, ktorí videli mýtickú veľrybu prvý raz pred päťdesiatimi rokmi. Majstrovské čiernobiele kresby ceruzou umocňujú dramatickosť a krásu oceánu.

Unspoken

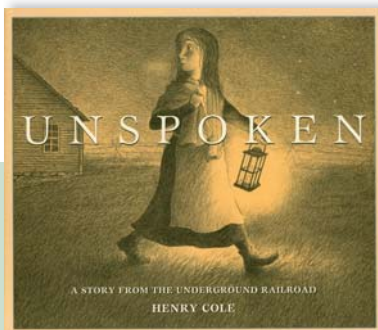
[Nevyslovené]

Ilustr. Henry Cole (1955)

USA

New York: Scholastic Press, 2012. – 40 s.
ISBN 978-0-545-39997-5

Keď farmárske dievča objaví v ich stodole ukrývajúceho sa otroka na úteku, zľakne sa. Ale ustráchané oči cudzinca hovoria k jej svedomiu a ona musí urobiť dôležité rozhodnutie. Bude mať odvahu mu pomôcť? Nevyslovený akt ľudskosti spojí dievča a utečenca, z ktorých každý hľadá svoju cestu: on k Severke, ona k svojmu srdcu. Neobvyklé svedectvo o tzv. „Podzemnej železnici“ z obdobia americkej občianskej vojny volá po potrebe súcitu a láskavosti v každom z nás.

ilustr. Paweł Pawlak

III. SEN, FANTÁZIA

Czarostatki i parodieje

[Čarolode a parodejníci]

Ilustr. Paweł Pawlak (1962)
PoľskoWarszawa: Tatarak, 2012. – 48 s.
ISBN 978-8363522025

Zosia žije so svojou mamou v starom dome pri rieke. Z okna často pozoruje svet vonku na ulici – deti, mačku, stánok s cukrovinkami, lode plávajúce po rieke. Plyšová ovečka Tosia je jej najlepšou kamarátkou. Jedného dňa, keď je Zosia chorá, mama odíde do lekárne a zabudne zatvoriť okno. Zosja sa vydá hľadať svoju stratenú ovečku a na palube čarodejného parníka podnikne neuveriteľnú plavbu oblohou ponad krajiny, púšte, moria.

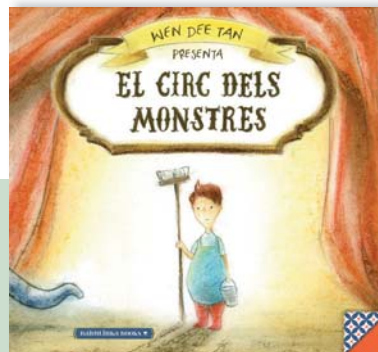

El circ dels monsters

[Cirkus príšer]

Ilustr. Wen Dee Tan (1975)
MalajziaBarcelona: Babulinka Books, 2017. – 44 s.
ISBN 978-84-945843-3-6**Zlaté jablko BIB 2019**

V tomto príbehu z cirkusu nič nie je také, ako vyzerá. Hrôzostrašné monštrum pôsobí, že už-už zje svojho ošetrovateľa. Iná príšera pôsobí, že ho ide prehltnúť. Alebo obrovská chobotnica ho takmer rozdrť... Ale nie je to tak. Kniha, ktorá nás učí nemať predsudky a hoci sa všetci občas viac či menej bojíme, otvára nám zázračné dvere do sveta, v ktorom môžeme viesť dialóg, klásť otázky a premýšľať. Fascinuje napínavým príbehom a silnými, no zrozumiteľnými ilustráciami.

Flying Jake

[Lietajúci Jake]

Ilustr. Lane Smith (1959)
USANew York: Macmillan, 1988. – 32 s.
ISBN 0-02-785830-8

Jedného obyčajného rána sa Jake zobudí a vidí, ako mu vták uletel z kletky. Vydesený Jake sa pokúša vtáka chytiť – a v tom okamihu sám vzlietne! Letí von z domu, preč od prekvapenej mamky, otca a nadšenej mačky, smerom k oblohe. V tejto vizuálnej aj citovej hostine nás autor pozýva na divoký výlet. Ilustrácie zachytávajú fantáziu, zábavu a priateľstvo, ktoré Jake zažíva a spoznáva, aké to je – byť voľný ako vták.

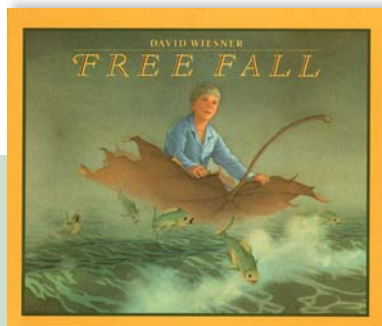
Free fall

[Voľný pád]

Ilustr. David Wiesner (1956)
USA

New York: Lothrop, Lee & Shepard Books,
1988. – 32 s.
ISBN 0-688-05583-4

Mladý chlapec zaspí s knihou v ruke a vydáva sa na fantastickú cestu rôznymi svetmi. V tichu sna sa stretne so šachovými figúrkami, porazí draka, vyšplhá sa na najvyššiu strechu, až sa nakoniec voľným pádom znesie späť do nového dňa. Posuny perspektív, premeny objektov z chlapcovho reálneho života a prelínanie dejov medzi ilustráciami – to všetko dotvára snovú atmosféru knihy.

Ha qi he ma

[Vydýchnutý hroch]

Ilustr. Liu Xun (1974)
Čína

Beijing: Zhongguo shao nian er tong chu
ban she, 2017. – 46 s.
ISBN 978-7-5148-4369-9

Chlapček sa prebúda do chladného zimného rána a pripravuje sa na cestu do škôlky. Na zasrienenom okne si začne prstom kresliť malého hrocha a ďalšie obľúbené zvieratká. V detských predstavách hrošík oživa a v podobe obláčika pary sa začne vznášať nad mestom. Poletuje ulicami a svojou hravosťou obveseľuje ranných chodcov a deti. Obrazy z reálneho života tisícok rodín, ktoré ráno vstávajú a idú za každodennými povinnosťami, sa striedajú so snovými predstavami dieťaťa o zábavnom dobrodružstve a zvieracích kamarátoch.

Hr. Alting

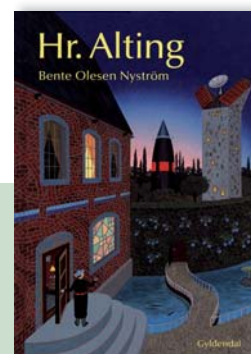
[Pán Všetko]

Ilustr. Bente Olesen Nyström
(1950)
Dánsko

Copenhagen: Gyldendal, 2006. – 28 s.
ISBN 87-02-04395-5

Plaketa BIB 2007

Pán Všetko je svojrázny čudák, ktorý nosí čierny dlhý kabát a klobúk s rotujúcim satelitom. Podnikne fantastickú cestu ohromujúcimi svetmi, v ktorých sa miešajú známe postavy a predmety s nadreálnymi prvkami ako napr. tigrovlak, kamenné oblaky alebo vulkanické kozuby, aby sa večer mohol vrátiť späť k rodine do svojho nemenej fantastického domu. V tejto knihe určenej pre čitateľov každého veku sa ako v sne odkrývajú nečakané dimenzie. Nájdem tu mnoho citácií na svetové umelecké diela, predovšetkým na surrealistické obrazy Maxa Ernsta.

Chaeknamu

[Knižný strom]

Ilustr. Kim Sunghee (1977)**Južná Kórea**Paju: Nurimbo, 2010. – 28 s.
ISBN 978-89-5876-116-7**Grand Prix na festivale obrázkových kníh v Soule, 2009****The Grammar of Figures, Gianni Rodari 30**

Dieťa začne čítať a vtedy sa stane niečo zázračné – z knihy vyrastá žltozelený výhonok. Z výhonku presadeného do záhrady sa rozvinie košatý strom, na ktorom namiesto listov vyrastú knihy. Dieťa sa vyšplhá do koruny stromu a strávi tam letné chvíle ponorené do knižných príbehov. Na jeseň zarodí strom bohatou úrodou. Radosť a zážitok z čítania je zobrazený cez striedanie ročných období v prírode.

Chalk eagle

[Kriedový orol]

Ilustr. Nazli Tahvili (1980)**Irán**London: Tiny Owl, 2018. – 32 s.
ISBN 978-1-910328-32-3

Malý chlapec žijúci v strede rušného mesta zazrie orla krúžiaceho na oblohe. Začne snívať, aké by to bolo môcť odletieť s ním a vznášať sa voľne nad horami a riekami. Kriedou nakreslí orla, potom aj seba. V chlapcových predstavách obaja vzlietnu a podniknú úžasné dobrodružstvo. Originálne sieťotlačové ilustrácie vzdávajú hold imaginácii a detskej túžbe po voľnosti a lietaní.

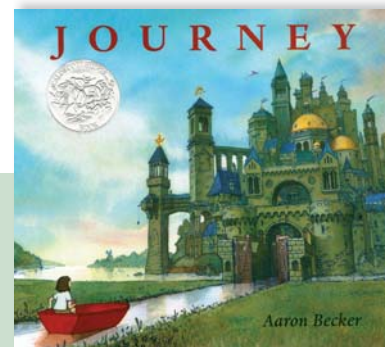

Journey

[Cesta]

Ilustr. Aaron Becker (1974)**USA**Somerville, MS: Candlewick Press, 2013. – 40 s.
ISBN 978-0-7636-6053-6**The Caldecott Medal 2014**

Osamotené a trochu znudené dievčatko si na stenu svojej izby nakreslí tajomné dvere. Prejde cez ne a vstúpi do sveta plného zázrakov, dobrodružstiev a nástrah. Červenou fixkou si vytvorí loď, balón aj lietajúci koberec, ktoré ju prenášajú na veľkolepej ceste. Keď sa dostane do zajatia hrozného vládára, vyslobodiť ju môže len obrovská odvaha a láskavosť. Bude sa ešte vedieť vrátiť späť domov? Na konci nezvyčajnej čarovnej cesty stojí nový začiatok: priateľstvo.

Kouzelný polštář

[Čarovný vankúš]

**Ilustr. Kateřina Sechovcová
(1983)**

Česká republika

Praha: Argo, 2013. – 28 s.
ISBN 978-80-257-0914-6

Zlatá stuha 2014

The White Ravens 2014

Malý chlapec sa ukladá spať, položí si hlavu na vankúš s mačacím vzorom a započúva sa do rozprávky na dobrú noc. Vtom jedna z mačiek ožije, vyskočí z vankúša na mamkinu sukňu a razom sa ocitá uprostred nebezpečného dobrodružstva. Čarovný príbeh o detskej fantázii a hľadaní rodinného bezpečia. Jemné ilustrácie a mäkký textilný poťah obálky sú prístupné vnímaniu malých čitateľov.

La nuit quand je dors...

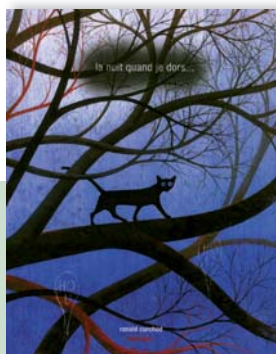
[V noci keď spím...]

**Ilustr. Ronald Curchod (1954)
Švajčiarsko**

Arles: Rouergue, 2014. – 60 s.
ISBN 978-2-8126-0705-9

Zlaté jablko BIB 2015

Keď malý človečik večer zaspí, začína sa fantastická cesta tajomnými obrazmi jeho snov. V domčeku, visiacom zo skaly dolu hlavou, stretne dáždnyky netopierov. Tie použije na prelet. Pristane na ľadovej kryhe, na chrbáte medveďa. Ten má na hlave opevnené mesto, mesto preskúma a... Človečik skáče z obrazu do obrazu a podstupuje bizarnú cestu zvláštnymi svetmi, až kým kukučkové hodiny neohlásia nový deň.

Ø

[Ostrov]

**Ilustr. Anna Jacobina Jacobsen
(1971)**

Dánsko

København: Jensen & Dalgaard, 2018. - 32 s.
ISBN 978-87-7151-379-0

Čestná listina IBBY 2020

Dievčina žije v domčeku na strome, celkom sama uprostred ostrova obkoleseného morom. Jedného rána sa stane niečo nečakané: otvorí konzervu a medzi sardinkami nájde malinkú morskú pannu. Spriatelí sa a všetko sa zmení. Sivé farby a smutná nálada zmiznú, kedysi nevlúdny ostrov sa začne zaplňať kvetmi, zvieratami, slnkom. Príbeh o samote a radosti z priateľstva dáva čitateľom možnosti na vlastné interpretácie.

Os estranhos sonhos de Allan

[Allanove čudné sny]

Ilustr. Luiz Silva (1988)
Brazília

Rio de Janeiro: Zit, 2017. – 32 s.
ISBN 978-85-7933-114-5

.....

Čo sa skrýva v mori? A čo sa ukrýva v našich snoch? Obrázková kniha o Allanovi, ktorý cez deň loví ryby a v noci sníva o fantastickom podmorskom svete, kde žijú morské panny, vodné jednorožce a množstvo rôznych príšer. Čiara rybárskej šnúry sa vinie ako vlniaca sa línia vedúca do podmorského sveta Allanových zamotaných snov, ktoré zrkadlia jeho podvedomie.

Segundo acto

[Druhý akt]

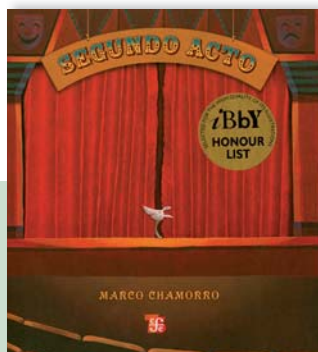
Ilustr. Marco Chamorro (1975)
Ekvádor

Cuidad de México: FCE, 2010. – 36 s.
ISBN 978-607-16-0283-1

Čestná listina IBBY 2012

.....

Herec v malom divadle premieta na stenu rôzne prostredia a tlmočí ich do hereckej reči. Scény pretvára na fantastické krajiny, kde hrá hudba, zabáva sa a tancuje. Imaginatívne svety, mnohé pripomínajúce diela majstrov ako Van Gogh, Klee alebo Klimt, zabávajú publikum. V závere sa herec vracia domov do sivého nevlúdneho mesta, tak vzdialeného obrazom, ktoré dokázal vytvoriť vo svojich predstavách.

Shadow

[Tieň]

Ilustr. Susy Lee (1974)
Južná Kórea

San Francisco: Chronicle Books, 2014. – 44 s.
ISBN 978-0811872805

The New York Times Best Illustrated Children's Books of 2010

.....

Podnetná kniha nás privádza do sveta fantázie malého dievčatka, ktoré sa vydá prebádať podkrovie. Zažatím svetla sa začína hra s tieňom, pri ktorej bežné predmety ako rebrík, metla, vysávač alebo bicykel ožívajú a menia sa na rozprávkové tvory. Jednoducho pôsobiace ilustrácie, ktoré využívajú iba odtiene čiernej a žltej farby, majstrovsky vystihujú detskú radosť z dobrodružstva a hry.

Sooyungjang

[Bazén]

Ilustr. Ji-hyeon Lee (1981)
Južná KóreaSeoul: Iyagikot, 2013. – 50 s.
ISBN 978-89-98751-02-9

.....

Chlapec mlčky hľadá na prázdny modrý bazén. Čoskoro prichádzajú ľudia a postupne zaplňajú priestor. Chlapec skočí do vody a spolu s dievčaťom, ktoré sa pripojilo, si užívajú bláznivú vodnú hru pod hladinou. Je to iný svet, v ktorom deti stretávajú rôzne záhadné tvory. Zrazu v hlbinevidia mohutnú bielu veľrybu... Kniha venovaná „všetkým, ktorí chcú plávať slobodne svetom“, podnecuje predstavivosť a približuje pocit voľnosti a slobody.

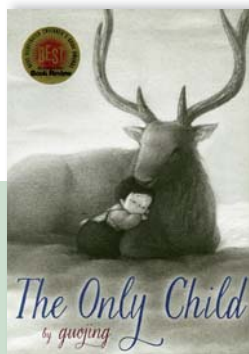
The only child

[Jediné dieťa]

Ilustr. Guojing (1983)
ČínaNew York: Schwartz & Wade Books, 2015.
– 102 s.
ISBN 978-0-553-49704-5**The New York Times Best
Illustrated Children's Books
of 2015**

.....

Jedného zasneženého rána sa dievčatko rozhodne navštíviť svoju starú mamu. Po ceste z mesta k babičkinmu domčeku sa stratí a nasleduje zázračného jeleňa hlboko do lesov a zažije s ním neuveriteľný výlet do zvláštneho sveta. Ako sa dostane domov? Ilustrácie kreslené ceruzou v jemných odtieňoch sivej a bielej zachytávajú duševný svet dieťaťa, prežívajúceho osamelosť a túžbu po láske a radosi.

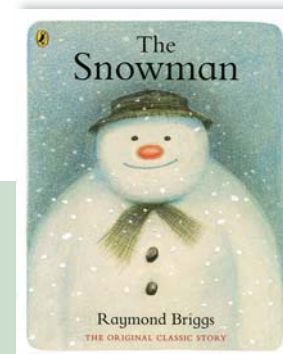
The snowman

[Snehuliak]

Ilustr. Raymond Briggs (1934)
Veľká BritániaLondon: Puffin, 2018. – 32 s.
ISBN 978-0-723-27553-4**Francis Williams Award 1982**

.....

Oblíbená kniha o chlapcovi, ktorý si postaví snehuliaka. V sne mu vdýchne život a stane sa jeho priateľom. Krok po kroku sledujeme ich spoločné fantazijné dobrodružstvá pri hre doma i počas preletu nad mestom. Keď sa chlapec ráno zobudí do reality, snehuliaka nájde už takmer roztopeného, no vo vrecku si nahmatá šál svojho nočného kamaráta... Dojímavý príbeh umocnený poetickými obrazmi, z ktorých cítiť „hmlistú mäkkosť vzduchu a snehu“.

Time flies

[Čas letí]

Ilustr. Eric Rohmann (1957)**USA**New York: Dragonfly Books, 1994. – 28 s.
ISBN 978-0-517-88555-0**The Caldecott Medal 1995**

.....

Počas nočnej búrky vletí vták do múzea plného dinosaurov. Zrazu sa čas posunie späť – zmiznú steny, gigantické kostry sa premenia na živé monštrá, ktoré sa začnú potulovať prehistorickou krajinou a vták je vystavený nebezpečenstvu. Tento veľkolepý let do fantázie môže podnecovať predstavivosť, ale aj záujem o paleontológiu. Ilustrácie používajúce neobvyklé perspektívy, prekvapivé kompozície a intenzívne farby, vytvárajú dynamický a strhujúci príbeh.

IV. RODINA, PRIATELIA, DETSTVO

Cena de rua

[Pouličná scéna]

Ilustr. Angela Lago (1945 – 2017)
BrazíliaBelo Horizonte: Editora RHJ, 1992. – 26 s.
ISBN 85-7153-067-X**Plaketa BIB 1995**

Knihy pripomínajúca televíznu reportáž predstavuje sled scén, ktoré sa odohrávajú uprostred dopravnej zápchy v preplnenom meste. Hlavným hrdinom je chlapec, ktorý predáva ovocie pri semafore a ponúka ho cestujúcim v autách. Ich vzájomná komunikácia odkrýva ťažký každodenný život na oboch stranách. Zakúsi pohrdanie, nepriateľstvo a strach. Stáva sa obeťou ľahostajnosti a dopúšťa sa priestupku. Expresívne ilustrácie hovoria bolestivo o bežnej realite života v mnohých krajinách sveta a dotýkajú sa nás silno aj bez slov.

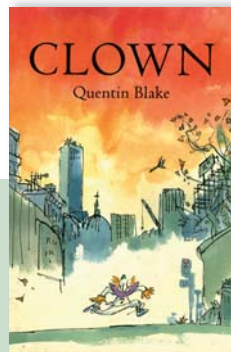

Clown

[Šašo]

Ilustr. Quentin Blake (1932)
Veľká Británia London: Cape, 1995. – 32 s.
ISBN 0-224-04510-5**1996 Bologna Ragazzi Award**

Bábiku malého šaša vyhodili spolu s ďalšími starými hračkami do smetí. Utečie, snaží sa nájsť nový domov a byť ďalej užitočný, ale každý pokus končí neúspechom. Nakoniec ho aj s ďalšími kamarátmi zo smetiska prijímú do jednej rodiny vďaka dievčatku, ktoré sa stará o svojho mladšieho súrodenca – pretože iba deti dokážu pochopiť bolesť a trápenia hračiek. Láskový a úsmevný príbeh o súcite, priateľstve a potrebe domova.

Darilo

[Darček]

Ilustr. Andreja Gregorič (1972)
SlovinskoHlebce: Zala, 2017. – 28 s.
ISBN 978-961-6994-22-4

Dievčatko Mimi sa zobudí a nevie, čo robiť. Zvuky mesta spoza otvoreného okna vyvolajú jej zvedavosť. Vyberie sa von, kde ju čaká farebný svet plný udalostí. Po ceste stretáva zaujímavých ľudí a mnohí ju obdarujú nejakou drobnosťou – pekárika jej ponúka koláčik, hudobníci rozveselia príjemnými tónmi, cirkusová žonglérka jej daruje plyšového zajačika. Keď zajačika potom sama daruje smutnému chlapcovi, Mimi získava nového priateľa a spoznáva radosť z prijímania a dávania.

De boomhut

[Dom na strome]

Ilustr. Marije Tolman (1976)
Ronald Tolman (1948)
Holandsko

Rotterdam: Leminscaat, 2009. – 28 s.
 ISBN 978-90-477-0229-0

Polárny medveď pripláva na veľrybe k stromu vyčnievajúcemu z vody. Na jeho vrchole je postavený domček. Priplaví sa k nemu aj hnedý medveď a z domu si spoločne vytvoria skvelé miesto na život a na čítanie. Keď voda opadne, po súši aj po vzduchu k nim prichádzajú plameniaky, medvedíky pandy a iné zvieratká. Poetický príbeh o ceste, stretávaní, spolunažívaní a priateľstve je podaný sviežo a harmonicky.

Deček in hiša

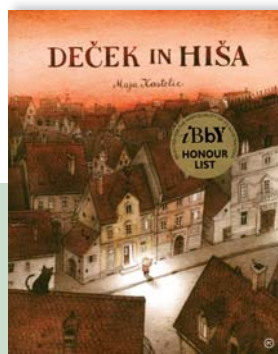
[Chlapec a dom]

Ilustr. Maja Kastelic (1981)
Slovensko

Ljubljana: Mladinska knjiga, 2016. – 32 s.
 ISBN 978-961-01-3527-2

Čestná listina IBBY 2016
The White Ravens 2015

Chlapec sleduje mačku, ktorá ho privedie až do tajomného domu. V každej izbe nachádza papierik s kresbou, ktorá ho nabáda ísť ďalej. Mačka a chlapec stúpajú po schodoch a prechádzajú izbami plnými zázračných drobností. Na samom vrchu je podkrovie, ktoré skrýva tajomstvo – dievčatko kresliace odkazy. Ilustrácie plné prekvapivých detailov a prechodov medzi priestormi umocňujú tajomstvo a ponúkajú možnosti pre objavovanie.

Ferdo, veliki ptič

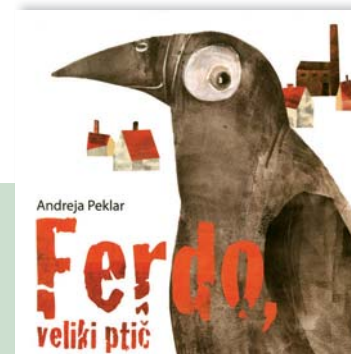
[Veľký vták Ferdo]

Ilustr. Andreja Peklar (1961)
Slovensko

Ljubljana: KUD Sodobnost Int., 2016. – 32 s.
 ISBN 978-961-6970-50-1

Čestná listina IBBY 2018
The White Ravens 2017

Ferdo je obrovský vták. Príliš veľký na svet, v ktorom žije. To si však Ferdo nevšima, naopak, pomáha iným – vyčistí komín, premiestni žerjav, tvrdo pracuje. Keď však vysmädne, vypije celé jazero a tým si všetkých pohnevá. Ostáva sám, cíti sa iný a odvrhnutý. Našťastie, problém sa vyrieši vďaka jeho ochote pomôcť, za čo napokon dostane aj medailu.

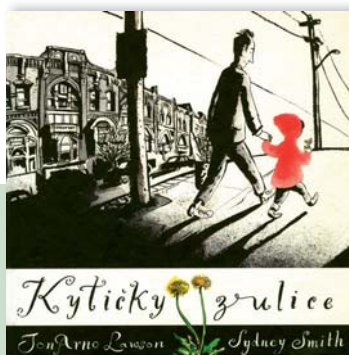
Kytičky z ulice

[orig. *Sidewalk flowers*]**Ilustr. Sydney Smith (1980)**
Kanada

Koncept JonArno Lawson (1968)

Praha: Tomáš Brandejs, 2015. – 32 s.
ISBN 978-80-87506-80-6**Čestná listina IBBY 2018**

Dievčatko zbiera kvety počas prechádzky s ockom. Každý kvietok niekomu daruje – psíkovi, bezdomovcovi na lavičke či dokonca mŕtvemu vtáčikovi pri chodníku. Vďaka jej darom sa svet stáva krajším miestom. Ilustrácie využívajú farebný kontrast výrazného červeného kabátika a kvetov na pozadí prevažne sivej panorámy mesta. Na konci prechádzky je symbolicky svet už plný farieb.

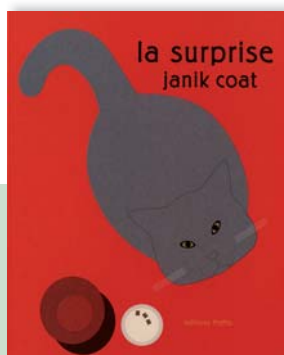

La surprise

[Prekvapenie]

Ilustr. Janik Coat (1972)
FrancúzskoParis: Editions MeMo, 2010. – 30 s.
ISBN 978-2-35289-090-4**Zlaté jablko BIB 2011**

Dojímavý príbeh o emóciách a pocitoch pri spolunažívaní ľudí a zvierat. Ukazuje tichý súlad medzi ženou a jej mačkou po príchode bábätka do rodiny. Zvuky ani slová nie sú potrebné na vyjadrenie silného puta a prekvapení, ktoré nám prináša život.

Mabataki

[Okamih]

Ilustr. Komako Sakai (1966)
Japonsko

Koncept Hiroshi Homura (1962)

Tokyo: Iwasaki, 2014. – 32 s.
ISBN 978-4-265-08137-0

Keď motýľ dosadne na kvet, keď kukučkové hodiny oznámia poludnie, keď mačka skočí na myš, keď sa kocka cukru roztopí v čaji. Predstavme si ten okamih, keď sa zastaví čas. Hranica medzi tým, čo bolo, a zmenou v niečo iné. Aj babičke sa zdá, že len pred chvíľkou bola dievčatkom. Kniha je tichou meditáciou nad relatívnosťou času, ktorý nám je daný.

Mannam

[Stretnutie]

Ilustr. Ji-won Beck (1978)
Južná KóreaSeoul: Bombom Publ., 2017. – 32 s.
ISBN 978-89-91742-85-7

Dievča kráča cez snehovú pláň, kadiaľ ešte nikto nešiel. Uloví zopár rýb a keď si chce oddýchnuť, v iglu stretne zraneného medveďa. Stará sa o neho a stanú sa priateľmi – spolu lovia, hrajú sa na skrývačku, šmýkajú sa. Keď príde čas rozlúčky, nesmútia, ale snažia sa tešiť z nadobudnutého priateľstva a spolu prežitého času. Jemné ilustrácie zasneženej krajiny v mäkkých farebných tónoch podčiarkujú čistotu vzťahov.

Meidän piti lähteä

[Museli sme odísť]

Ilustr. Sanna Pelliccioni (1976)
FínskoHelsinki: Kustantamo S&S, 2018. – 40 s.
ISBN 978-851-524-305-8

Emotívny príbeh o rodine utečencov. Rovnako ako mnoho iných, aj oni museli opustiť svoju vlasť a uniknúť pred bombardérmi skazy. Po život ohrozujúcej plavbe a pobyte v utečeneckom tábore rodina nachádza nový domov vo vzdialenej krajine. Namiesto večného leta – uprostred zasneženej zimy. Na konci príbehu si dcérka stavia snehuliaka so svojou novou priateľkou. Kniha dokazuje, že neexistujú žiadne témy, ktorým by sa malo vyhýbať, naopak treba o nich hovoriť.

Mon lion

[Môj lev]

Ilustr. Mandana Sadat (1971)
FrancúzskoParis: Autrement Jeunesse, 2005. – 28 s.
ISBN 9782746707153

Chlapec a lev sa stretávajú uprostred púšte. Lev chce najprv dieťa zožrať, ale rozmyslí si to. Stanú sa priateľmi napriek všetkým rozdielom, ktoré sú medzi nimi. Lev napokon privedie chlapca späť k jeho dedine v snahe ochrániť ho pred inými šelmami. Obaja sa vracajú k svojim rodinám, no v noci snívajú o tom, ako sa raz opäť stretnú.

Otthon

[Domov]

Ilustr. Rofusz Kinga (1970)**Maďarsko**Budaörs: Vivandra, 2018. – 32 s.
ISBN 978-615-5347-17-7

Čo pre nás znamená domov?
Bezpečné útočisko? Miesto na hry?
Tam kde sme s našimi blízkymi?
Hrdina, malý chlapec, je jedného
dňa konfrontovaný s tým, že sa
musí sťahovať do nového domu.
Láskavý príbeh o rozlúčke so starým
dôverným prostredím, o obavách,
smútku a napokon o nájdení nového
domova pre celú rodinu.

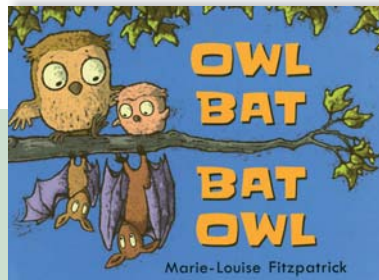

Owl bat, bat owl

[Soví netopier]

Ilustr. Marie-Louise Fitzpatrick**(1962)****Írsko**London: Walker, 2016. – 30 s.
ISBN 978-1-4063-6439-2

Mama sova žije so svojimi tromi
sovíčkami šťastne na konári stromu.
Až pokým sa k nim nenasťahuje
rodina netopierov. Jedni sedia hore,
druhí visia dole, medzi novými
susedmi cítia neistotu a obavy.
Ale mláďatá sú zvedavé a chcú sa
kamarátiť. Zvedavosť a udalosti
počas nočnej búrky zblížia dve
rodiny. Zrozumiteľný vizuálny štýl
a repetitívny rozprávkový princíp
podčiarkujú prostú túžbu po
priateľstve, domove a bezpečí.

Spacer

[Prechádzka]

Ilustr. Katarzyna Bogucka (1985)**Poľsko**Toruń: Tako, 2017. – 128 s.
ISBN 978-83-65480-26-2

Prechádzka je potešením. Je to
istá forma fyzickej aktivity, inokedy
meditácie. Nieкто ide radšej
osamote, pre iného je to príležitosť
na stretnutie. Môžeme sa len tak
prechádzať alebo robiť rôzne veci
– pozorovať okoloidúcich, budovy,
meniaci sa svet. Kniha hovorí hlavne
o dospievaní a starnutí. Kedy jedno
končí a druhé začína a čo je medzi
tým? Kniha dáva mnoho priestoru
na premýšľanie o týchto aj iných
otázkach.

The farmer and the clown

[Farmár a klaun]

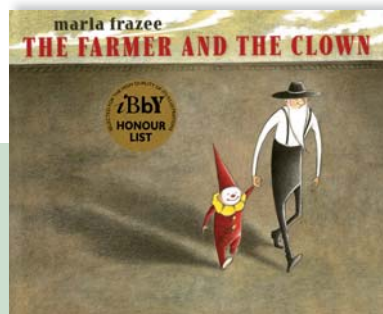
Ilustr. Marla Frazee (1958)

USA

La Jolla, CA: Beach Lane Books, 2014. – 32 s.
ISBN 978-1-4424-9744-3

Čestná listina IBBY 2016

Starý farmár pozoruje okoloidúci vlak s cirkusom, keď zrazu vidí niečo z neho vypadnúť. Podíde bližšie a nájde malé dieťa – klauna. Zoberie ho do svojho skromného domu, kde sa začne ich nezvyčajné priateľstvo. Večer si ustelú a farmár sa snaží upokojiť dieťa žartíkmi. Na druhý deň robia domáce práce, žonglujú s vajíčkami, vyberú sa na piknik. Keď sa vráti rodinný cirkus a nadíde chvíľa rozlúčenia, príbeh prináša ďalšie milé prekvapenie.

Tumaco

Ilustr. Jim Pluk (1984)

Kolumbia

Koncept Óscar Pantoja (1971)

Bogotá: Rey Naranjo, 2014. – 42 s.
ISBN 978-958-58124-8-2

Tumaco je miesto ako v raji, uprostred latinsko-americkéj prírody, no obklopené biedou. Je to miesto, kde nie sú žiadne futbalové ihriská, kopačky a často ani lopty. Napriek tomu tam žijú deti, ktoré túžia hrať futbal. Komiksový príbeh o chlapcovi, ktorého nadšenie a túžba boli natoľko silné, že dokázal prelomiť bariéry a splniť si sen.

Wolf in the snow

[Vlk v snehu]

Ilustr. Matthew Cordell (1975)

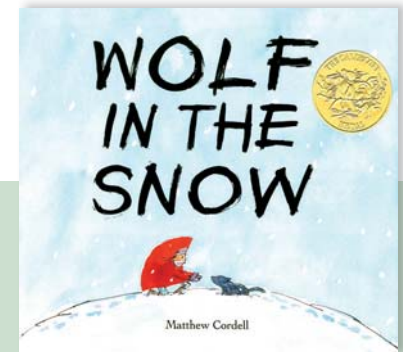
USA

New York: Feiweil and Friends, Macmillan, 2017. – 48 s.

ISBN 978-1-250-07636-6

The Caldecott Medal 2018

Malé dievčatko sa vydá zo školy domov, no počasie sa prudko zhoršuje. Uprostred snehovej víchrice sa stratí v lese. Po ceste objaví malé vlčá, ktoré takisto stratilo svoju svorku, a tak sa vydajú spoločne hľadať cestu domov. Ťažkosti môžu prekonať iba láskavosťou a odvahou. Napínavý príbeh zasadený do zimného večera podnecuje predstavivosť a zahrieva srdcia čitateľov.

PRÍRODA, ZVIERATÁ, EKO V.

Auf dem Hügel ist was los

[Na kopci sa niečo deje]

Ilustr. Jutta Mirtschin (1949)**Nemecko**

Berlin: Altberliner, 1978. – 16 s.

.....

Vršok za dedinou je plný odhodných vecí a haraburdia. Jedného dňa sa deti rozhodnú zmeniť to. Kopec vyčistia a s pomocou dospelých ho postupne zveľadujú – zasadia stromy, pristavia lavičku, skultúria okolie. Smetisko sa zmení na skvelé miesto na stretnutie, sánkovačku, piknik...

Before after

[Predtým a potom; *orig.: Avant-apres*]**Ilustr. Matthias Aregui (1984)****Francúzsko**

Koncept Anne-Margot Ramstein (1984)

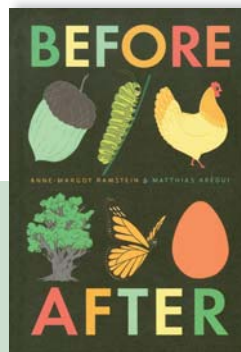
London: Walker Press, 2013. – 160 s.

ISBN 978-1-4063-5793-6

Bologna Ragazzi Award 2015

.....

Na prvý pohľad obyčajná kniha, ktorá zachytáva zmeny spôsobené plynutím času, najmä v prírode. Na dvojstrámkach sú zobrazené dvojice „predtým – potom“. Obrázky sú na rôznych miestach navzájom prepojené a poukazujú na nečakané vzťahy a následnosť premien. Napríklad je na jednej stránke na jabloni hniezdo s vajčkami, následne sú tam vyliahnuté vtáčiky. Na ďalšej strane je opäť jabloň. Jej ovocie dozreje, zhnije a stáva sa domovom pre červíky, ktorými sa živia vtáky.

Dos pajaritos

[Dva vtáky]

Ilustr. Dipacho (Diego Francisco**Dipacho Sánchez, 1984)****Kolumbia**

Bogotá: Lumen, 2010. – 34 s.

ISBN 978-958-8639-07-9

Čestná listina IBBY 2012

.....

Na veľkom starom strome žijú dva vtáky, ktoré spolu nekomunikujú. Raz biely vták odletí a vráti sa s lampou. Užasnutý čierny vták takisto odletí a prinesie knihu. Začnú sa absurdné preteky o hromadenie najrozličnejších vecí na strome, od záchoda až po violončelo. Žiaľ, starý strom nevydrží a zrúti sa. Medzi stíchnutými vtákmi ostáva čnieť iba doráňaný kmeň ako pripomienka nášho konzumného sveta.

Dzień na plaży

[Deň na pláži; *orig.: Um dia na praia*]

Ilustr. Bernardo P. Carvalho (1973)

Portugalsko

Toruń: Wydawnictwo Tako, 2015. – 26 s.
ISBN 978-83-62737-69-7

Príbeh začína obrazmi pokojného slnečného dňa na pieskovej pláži. Nie je tu nik, len muž a more. Zrazu sa čosi mihne na hladine. Človek zbiera tie najneočakávanejšie predmety, postupne vyplavené morom, a vymyslí skvelý plán. Vtipný návrh, ako môžeme prispieť k ochrane našej planéty. Jednoduchý dizajn postavený na odtieňoch modrej a hnedej farby vytvára plážovú atmosféru.

Fiume lento

[Pomalá rieka]

Ilustr. Alessandro Sanna (1975)

Taliansko

Milano: Rizzoli, 2013. – 116 s.
ISBN 978-88-17-06673-0

The White Ravens 2014

Rieky prinášajú život krajine aj ľuďom žijúcim v ich blízkosti. Kniha zobrazuje rieku Pád v rytme plynutia ročných období a zachytáva ju ako svedka rôznych historických udalostí. Príbehy z obdobia 30-tych až 80-tych rokov minulého storočia sú podané cez jemné akvarelové obrazy, ktoré akoby sa vynárali z hmly a unikali ničivej sile vody. Dejiny, geografia, poézia – to všetko sa spája v dojímavom diele venovanom rieke ako symbolu pokoja a zmeny zároveň.

Jul-ui kkeut-eseo

[Na konci riadku; *orig.: O fim da fila*]

Ilustr. Marcelo Pimentel (1969)

Brazília

Seoul: Nami Books Publ., 2015. – 16 s.
ISBN 978-89-966836-9-8

Grand Prix – Nami Concours 2019

Inšpirovaný domorodými brazílskymi motívmi, vzormi a farbami (čierna – farba rituálneho pomaľovania tela, hnedá – farba hlíny, červená – extrahovaná z ovocia), autor rozohráva veselú hru s pralesnými zvieratami. Interaktívna kniha stimuluje od začiatku do konca detskú zvedavosť a predstavivosť. Aké sú to zvieratká a kam kráčajú v zástupe? Čo sa stane s farebnými obrázkami na telách zvierat, keď zmoknú v daždi? Čo sa ukrýva vo vnútri stromu a čo vidí opica na konci? Popustite uzdu svojej fantázií...

Koggiri Ajeosiwa 100 gaieui mulbangul

[Pán Tutti a 100 kvapiek vody]

Ilustr. In-Kyung Noh (1980)
Južná Kórea

Seoul: Munhakdongne, 2012. – 56 s.
ISBN 978-89-546-1861-8

Zlaté jablko BIB 2013

Sloní tatko ide na bicykli po vodu, aby uhasil smäd svojich mláďat. Vo veľkom vedre nesie sto starostlivo uložených kvapiek vody. Ale na ceste ho čaká plno ťažkostí: horúce slnko, hrboly, lesný požiar, smädne žirafy a vtáky. Vo chvíli zúfalstva, keď sa už zdá, že zlyhal vo svojej misii, prichádza výdatný dážď. Prázdne vedro sa opäť naplní a všetko sa dobre končí. Ilustrácie sú moderné a pôsobia veľmi jednoducho. Detský čitateľ sa môže zabaviť počítaním kvapiek, roztrúsených na pozadí.

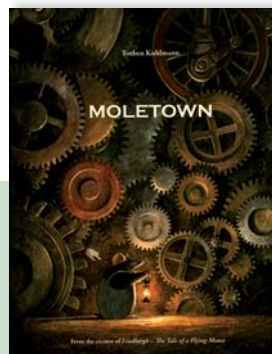
Moletown

[Krtkovo]

Ilustr. Torben Kuhlmann (1982)
Nemecko

Zürich: NorthSouth, 2015. – 28 s.
ISBN 978-0-7358-4208-3

Pod sviežou lúkou si krtko vykopal dieru a čoskoro ho nasledovali ďalší. Spočiatku boli spokojní s tým čo mali, no postupne si začali budovať stále zložitejšie systémy chodieb, tunelov a obydlí pod zemou. Vzduch zamorili autá a továrne a zelené polia nad ich hlavami sa premenili na vyčerpanú pôdu. V poslednej chvíli si krtkovia uvedomili blížiacu sa záhubu a rozhodli sa, že zelenú lúku musia zachrániť.

Nel mio giardino il mondo

[Svet v mojej záhrade]

Ilustr. Irene Penazzi (1989)
Taliansko

Milano: Terre di mezzo, 2019. – 44 s.
ISBN 978-88-6189-515-7

Jedna záhrada, tri deti, štyri ročné obdobia. Mikrosvet, prekypujúci životom, poskytuje domov a ponúka priestor na nekonečné príbehy. Traja malí hrdinovia trávia všetok svoj voľný čas v záhrade, kde nikdy nie je čas na nudu – potrebujú vytrhať burinu, opraviť kurník, postaviť prístrešok proti dažďu, ochutnať čerešne, zahrať sa na Indiánov, osláviť narodeniny aj nájsť poklad. Ilustrácie celoročnej party, vytvorené farebnými ceruzkami, sú plné detailov, ktoré treba objavovať.

The lion and the mouse

[Lev a myš]

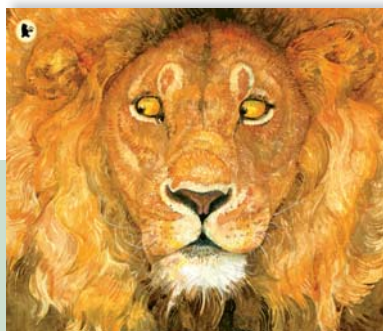
Ilustr. Jerry Pinkney (1939)

USA

London: Walker Books, 2011. – 40 s.
ISBN 978-1-4063-3204-9

The Caldecott Medal 2010

Vizuálna adaptácia jednej z najznámejších Ezopových bájok, v ktorej sa dvojica odlišných hrdinov naučí, že žiaden akt láskavosti nie je zbytočný. Strašidelný lev ušetrí malú myš, ktorú by ináč nedbal zjesť, a tá mu láskavosť opláti, keď ho zachráni z loveckej siete. Obrazová verzia príbehu majstrovsky tlmočí posolstvo, že definícia „slabého“ a „silného“ je iba vecou nazerania. Vďaka ich slabostiam a silným stránkam nájdu cestu, ako si pomôcť a dokonca sa stať priateľmi.

Tout un monde

[Celý svet]

Ilustr. Katy Couprie (1966)

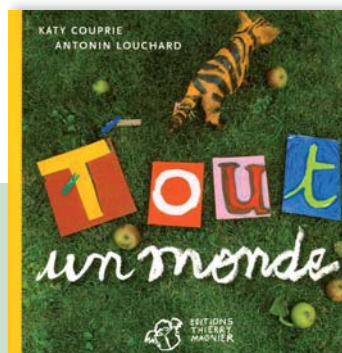
Antonin Louchard (1954)

Francúzsko

Paris: Thierry Magnier, 1999. – 300 s.
ISBN 2-84420-063-X

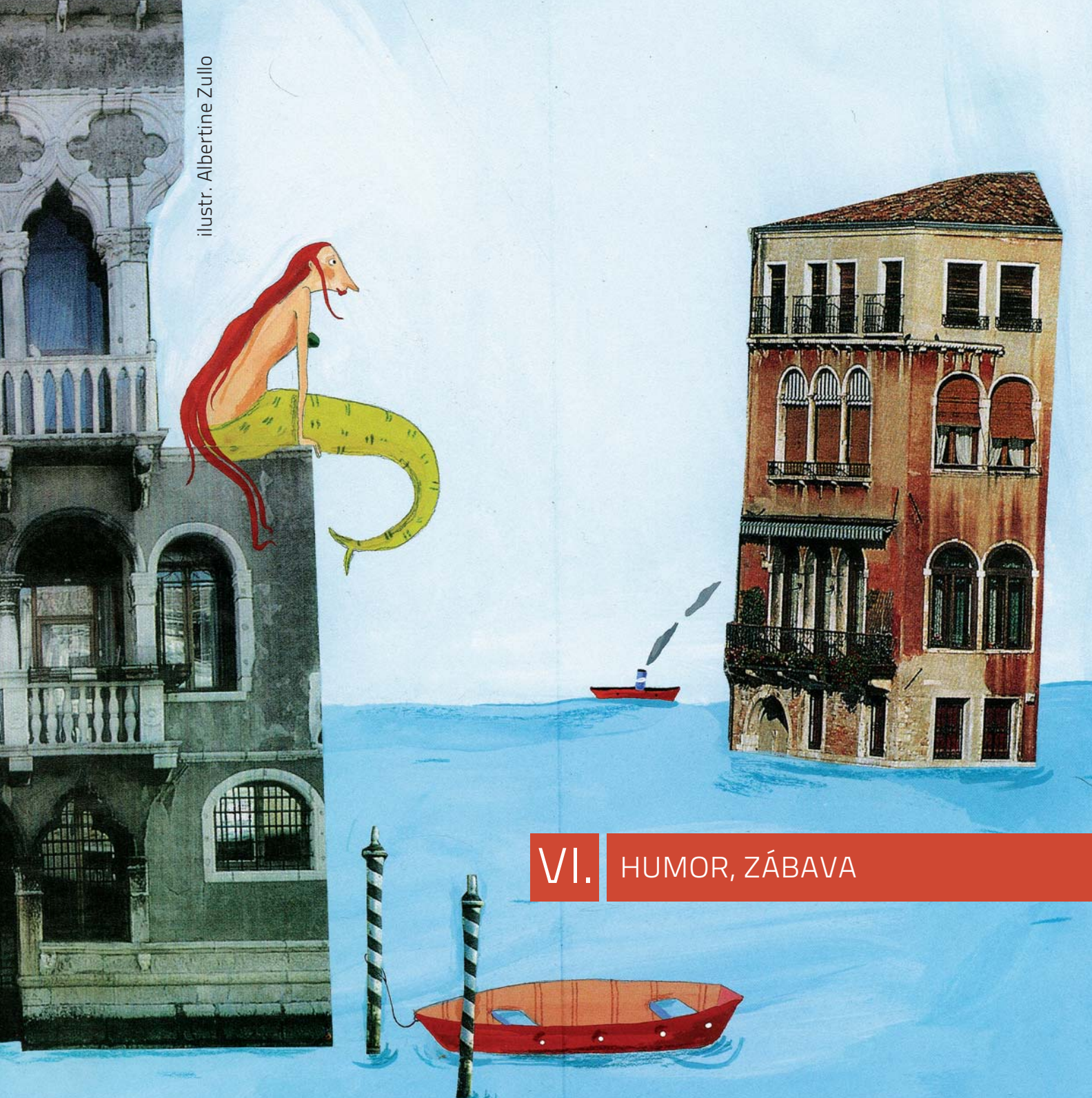
Čestná listina IBBY 2002

Táto umelecká kniha kombinuje fotografie s kresbami, maľbami, drevorezmi, využíva aj koláž a kaširovanie. Každá strana zobrazuje určitý predmet zo súčasného sveta, zrozumiteľný všetkým vekovým kategóriám. Pri opakovanom čítaní si všimneme, že obrázky navzájom rôzne nadväzujú a uvedomujeme si, že kniha nám hovorí o dozrievaní, o kolobehu života a prírody v plynutí času.

ilustr. Albertine Zullo

VI. HUMOR, ZÁBAVA

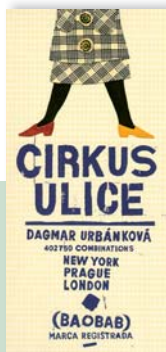
Cirkus Ulice

[Cirkus Ulica]

Ilustr. Dagmar Urbánková (1972)
Česká republika

Praha: Baobab, 2012. – 76 s.
ISBN 978-80-87060-63-6

Interaktívna knižka českej scénografky, maliarky a spisovateľky je inšpirovaná hravým konceptom delených strán. Deti si listovaním a spájaním jednotlivých častí môžu slobodne zostaviť najrôznejšie smiešne postavy na tisíc spôsobov. Kolážové portréty ľudských typov s detailami oblečenia, doplnkov, účesov, topánok, kabeliek a domácich zvierat ukazujú, koľko rozdielnych zvláštnych ľudí možno stretnúť v rušnom meste a skladajú mozaiku dnešného sveta.

Fridolin Franse frisiert

[Fridolin Franse vás učeše]

Ilustr. Michael Roher (1980)
Rakúsko

Wien: Picus, 2010. – 28 s.
ISBN 978-3-85452-152-5

Čestná listina IBBY 2012

Do kaderníckeho salónu majsterky Fridolin Franse vojde pani a želá si „fantazijný účes“. Začína sa bláznivý kolotoč česania, umývania, strihania, farbenia, natáčania, fénovania... Nekonečné vlasy zákazníčky sa vznášajú, plávajú a vlnia po stránkach knihy a prinášajú bláznivé predstavenie plné zábavných scén. Čiernobiele kresby tušom v kombinácii s farebnými kolážami robia z každej stránky dobrodružstvo.

La rumeur de Venise

[Zvesti v Benátkach]

Ilustr. Albertine Zullo (1967)
Švajčiarsko

Konzept Germano Zullo (1968)

Genève: La joie de lire, 2008. – 24 s.
ISBN 978-2-88258-445-8

Schweizer Kinder- und Jugendmedienpreis 2009

Rybár vyloví rybu z mora v benátskej lagúne. Rybu... určite? Nie je to skôr morská obluda alebo morský jednorožec? A čo ak je to morská panna? Senzačná správa sa nesie od domu k domu, pošuškávajú si ju dámy na balkónoch, snívajúci gondolieri, zvedavé deti... a odhalí ju až prekvapivý žart na konci tejto harmonikovej knižky.

Monsterboek

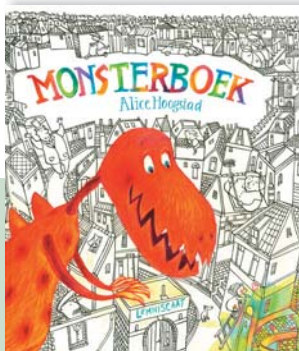
[Kniha oblúd]

Ilustr. Alice Hoogstad (1957)
Holandsko

Rotterdam: Lemniscaat, 2014. – 26 s.
ISBN 978-90-477-0619-9

The White Ravens 2015

Dievčatko maľuje farebné obludy do čiernobielych obrazov mesta. Pestrofarebné príšerky v uliciach ožívajú a narušajú pokoj predtým pokojného mestečka. Čoskoro aj obludy dostanú pastelky a začnú kresliť na domy. To už je na dospelých obyvateľov primnoho a rozhodnú sa vyhnať ich z mesta. Veselé ilustrácie, plné zložitých detailov striech a dláždených uličiek, odkrývajú pri opätovnom prezeraní vždy ďalšie a ďalšie príbehy. Deti asi neodolajú pokušeniu knihu si aj vyfarbiť.

Mr. Hulot at the beach

[Pán Hulot na pláži]

Ilustr. David Merville (1968)
Belgicko

New York: NorthSouth Books, 2016. – 32 s.
ISBN 978-0-7358-4254-0

Obrázkový príbeh o trampotách pána Hulota, inšpirovaný francúzskym filmom s Jacquom Tatim v hlavnej úlohe. Smoliar Hulot zápasí s plážovým lehátkom, topánku mu zoberie čajka a keď si konečne na chvíľu zdiemne, odplaví ho more – v žiadnom prípade teda nejde o oddych. Žlté noviny, ktoré sa pán Hulot neustále snaží dočítať, sú jediným farebným prvkom v čierno-bielej scenérii pripomínajúcej staré filmové grotesky.

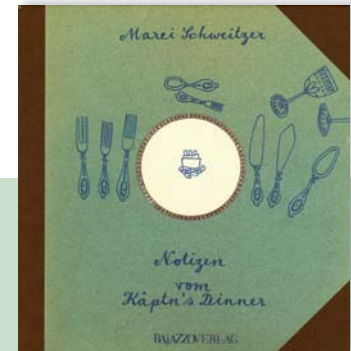
Notizen vom Käptn´s Dinner

[Zápisky z kapitánovej večere]

Ilustr. Marei Schweitzer (1973)
Nemecko

Zürich: Bajazzo, 2004. – 48 s.
ISBN 3-907588-55-X

Cestujúci na palube veľkej výletnej lode sa tešia na preslávené kulinárske umenie lodného šéfkuchára. V lodnej kuchyni sa konajú záverečné prípravy na slávnostnú večeru, ženský orchester hrá tanečnú hudbu na čaji o piatej, hostia sa sprchujú v kajutách a vyberajú si najlepšie oblečenie. Keď sa konečne začne servírovať, príde búrka a všetko spláchne do mora. Hostia len smutne pozorujú, kam pláva ich bufet plný dobrôt... Groteska ako zo starých nemých filmov, okorenená moderným humorom, majstrovsky nakreslená výlučne modrým guľôčkovým perom.

Tael selv

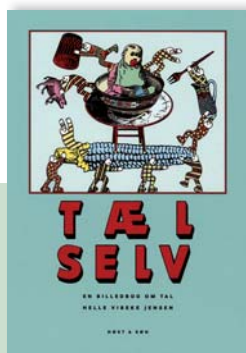
[Spočítaj si sám]

Ilustr. Helle Vibeke Jensen (1960)
Dánsko

København: Høst & Søn, 1998. – 28 s.
 ISBN 87-14-19548

Plaketa BIB 1999

Originálna kniha, pri ktorej chtiac-
 nechtiac začneme počítať: misky,
 lopty, džbány, kukuričné klasy,
 vidličky, bábätká. Na každej
 dvojstrane v surrealistických
 kombináciách neobvyklých veľkostí
 a vzájomných pomerov vznikajú
 nečakané kompozície. S počítaním
 pomáhajú zábavní panáčikovia,
 ktorých je na každej dvojstrane vždy
 desať, lebo cieľom knižky je naučiť sa
 počítať do desať.

Telefone sem fio

[Bezdrôtový telefón]

Ilustr. Renato Moriconi (1980)
Brazília

Koncept Ilan Brenman (1973)

São Paulo: Companhia das Letrinhas,
 2010. – 32 s.
 ISBN 978-85-7406-463-5

Oblúbená hra na telefón, pri ktorej si
 deti šepkajú do ucha a postupne si
 odovzdávajú počuté. Aký bude odkaz
 na konci hry? Zážitok z pozorovania
 veselej zábavy autori pretavili do
 bláznivého príbehu, v ktorom šašo
 šepká kráľovi, kráľ rytierovi, rytier
 potápačovi a tak ďalej. Postavy
 z rôznych období, miest a príbehov,
 ktoré sa miešajú v tejto hre,
 pripomínajú scény z obrazov starých
 majstrov. Čo si to teda šepkali? To je
 na fantázii čitateľa.

VII. PRE DOSPIEVAJÚCICH

À quai

[Na nábreží]

Ilustr. Sara (1950)
FrancúzskoParis: Seuil jeunesse, 2005. – 52 s.
ISBN 2-02-080326-7**Zlaté jablko BIB 2005**

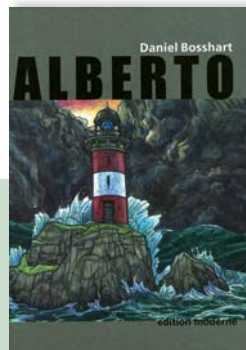
Pes, námorník, záhadná žena – v knihe sa stretávajú tri osudy a tri pohľady. Do prístavu dorazí loď, posádka vystúpi a kapitán sa vydáva na vychádzku do mesta, nasledovaný túlavým psom. Príbeh, kde autor ponecháva čitateľovi priestor na vlastnú interpretáciu. Technika trhaných a lepených útržkov papiera, minimum farieb a nepokojné kontúry – neobvyklé ilustrácie pôsobia ako animovaný film bez slov a nesú silnú emóciu a napätie.

Alberto

Ilustr. Daniel Bosshart (1971)
ŠvajčiarskoZürich: Ed. Moderne, 2005. – 68 s.
ISBN 3-907055-88-8**Čestná listina IBBY 2012**

Úvaha o hromadení materiálnych statkov a o potrebe vnútorného naplnenia. Alberto, muž v strednom veku, býva v malom byte nad barom. Premýšľa o ďalšom smerovaní svojho života. V jeho fantázii sa byt mení na umelecký ateliér, palác či maják, a aj on sám mení identitu – šťastie a spokojnosť však stále nenachádza. Perspektíva, dynamika či detaily interiérov a fasád nezaprú autorove pôvodné povolanie architekta.

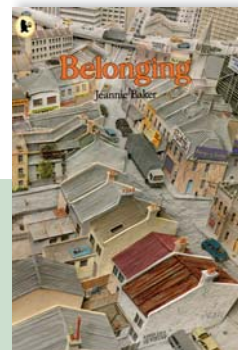

Belonging

[Kam patrí]

Ilustr. Jeannie Baker (1950)
AustráliaLondon: Walker Books, 2007. – 32 s.
ISBN 978-1-4063-0548-7

Silný príbeh o premene mestského prostredia prerozprávaný fascinujúcimi detailnými kolážami. Čitateľ sleduje – cez opakujúci sa pohľad von oknom – ako obyvatelia postupne vysádzajú trávu, stromy, zeleninu, kvety do záhrad a na voľné plochy. Rok po roku sa nevlúdna ulica postupne mení na príjemné miesto, kam sa všetci radi vracajú. Rodina, susedia a komunita prirodzene podporujú deti v ich vnímaní a postoji k životnému prostrediu.

Dědečkové

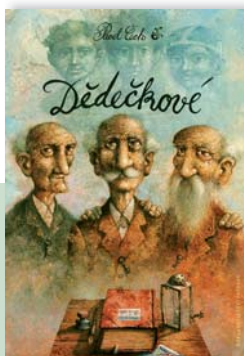
[Deduškovia]

Ilustr. Pavel Čech (1968)
Česká republika

Havlíčkův Brod: Petrkov, 2017. – 69 s.
ISBN 978-80-87595-59-6

Zlatá stuha 2012

Devět komiksových příběhů o deduškách. Vizuálně povídky odkrývají jejich spomienky, bilancovanie, obavy z blížiacie sa smrti, ale prinášajú aj vtipné a prekvapivé rozuzlenia starých trápení. V krátkych príbehoch sa ocitáme v uličkách tajuplných miest, na indiánskych prériách, v starých opustených záhradách. Do fiktívneho sveta spomienok na detstvo nazeráme optikou starnúcich mužov, ktorým sa síce kráti čas, ale v hĺbke duše stále túžia po dobrodružstve a naplnení chlapčenských snov.

Flut!

[Potopa!]

Ilustr. Eric Drooker (1958)
USA

Berlin: Avant-Verlag, 2013. – 176 s.
ISBN 978-3-939080-84-8

American Book Award 1994

Drsnopoetické rozprávanie o odcudzenosti človeka v upadajúcom veľkomeste. Snové vízie hlavného protagonistu hľadajúceho prácu a osobné šťastie sa prepletajú s naturalistickými obrazmi zo života bezdomovcov, Afroameričanov, chudobných, žijúcich v uliciach New Yorku. V jeho predstavách smeruje bezcitná civilizácia k apokalyptickej potope. Ilustrácie pripomínajúce grafické sociálne romány a nemé filmy z 30. rokov minulého storočia, pracujú aj s motívom röntgenu naznačujúcim ľudskú zraniteľnosť.

Le sourire du loup

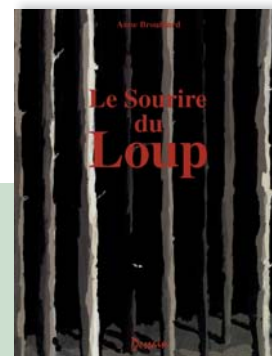
[Úsmev vlka]

Ilustr. Anne Brouillard (1967)
Belgicko

Bruxelles: Dessain, 1992. – 32 s.
ISBN 2-8041-1665-4

Zlaté jablko BIB 1993

Zasnežené vrcholky hôr sa vypínajú pod krvavočervenou oblohou. Tmavé stromy neprepúšťajú žiadne svetlo. Medzi kmeňmi prekľzne vlk, ktorý neobvykle rastie. Otvára obrovské ústa, cez tesáky presvitá červený jazyk... Dynamická hra obrazov približujúceho sa objektu s použitím minima farieb prináša prekvapivý záver.

Les mots

[Slová]

**Ilustr. Nicolas Bianco-Levrin (1979)
Julie Rembauville (1982)**

Francúzsko

Nîmes: Lirabelle, 2011. – 42 s.
ISBN 978-2-35878-034-6

Muž končí svoj pracovný deň na zámku. Na konci chodby uvidí spadnúť kráľovskú korunu. Rozrušený vybehne do temných uličiek mesta, uteká pred políciou, ale ešte pred zatknutím stihne odovzdať tajný odkaz inému mužovi. Tajomstvo, sprisahanie, tajné organizácie... komiksový dobrodružný príbeh z dielne francúzskej animátorskej dvojice.

Nada aquí

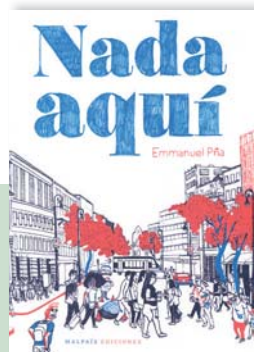
[Tu nič nie je]

Ilustr. Emmanuel Peña Martínez (1987)

Mexiko

Cuidad de México: Malpaís, 2018. – 128 s.
ISBN 978-607-98050-1-2

Grafický román zachytáva osem príbehov, osem ciest, osem postáv. V rušnom centre hlavného mesta Mexico City sa odohrávajú mikropříbehy postáv, hmýriacich sa v neustálom hľadaní, pachtení, snažení. Ich cesty sa prepletajú a stretávajú v rôznych situáciách. Mesto vo svojom neustálom pohybe vystupuje ako jednotiaci prvok, labyrint aj oáza zároveň.

Salón Destino

[Salón Osud]

Ilustr. Carlos Vélez Aguilera (1980)

Mexiko

Cuidad de México: Secretaría de Cultura, 2016. – 44 s.
ISBN 978-607-9209-56-8

Príbeh sebaobjavenia a oslobodenia prostredníctvom tanca. Mladý muž, unavený rutinou a osamelosťou života vo veľkom meste, spozoruje cez okno výkladu zaujímavú ženu s červenými vlasmi, ako tancuje tango v tanečnej sále. Rozhodne sa vstúpiť a nájsť v tanci nový spôsob spojenia so sebou a s ostatnými. S rastúcou energiou a radosťou z pohybu, slobody a spoločnosti sa postupne vlievajú farby do zobrazenia jeho samotného i okolia.

The arrival

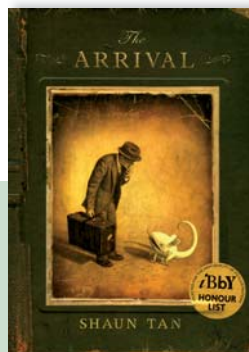
[Príchod]

Ilustr. Shaun Tan (1974)
Austrália

London: Hodder Children´s Books, 2007.
 – 126 s.
 ISBN 978-0-340-96993-9

Čestná listina IBBY 2010

Slávny grafický román podáva univerzálny príbeh o imigrácii zasadený do fantastických svetov. Muž opúšťa rodinu, aby pre ňu našiel lepšiu budúcnosť v neznámej krajine. Ocitá sa v zložitom meste plnom cudzích zvykov, prazvláštnych zvierat, čudných objektov a nezrozumiteľných jazykov. Po ceste stretá aj ochotných ľudí, z ktorých každý si nesie svoju minulosť. Obrazy, ktoré pripomínajú staré časy, sú plné metafor, odkazov a symbolov.

The Middle Passage

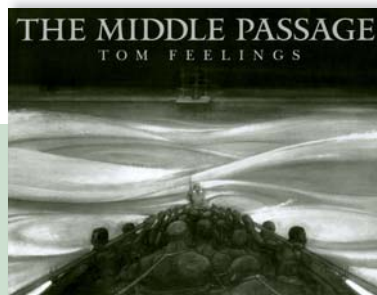
[Stredná cesta]

Ilustr. Tom Feelings (1933 – 2003)
USA

New York: Dial Books, 2017. – 28 s.
 ISBN 978-0-525-55244-4

Coretta Scott King Award 1996

Bolestivo realistické rozprávanie o jednej z najtragickejších udalostí v dejinách ľudstva. "Stredná cesta" je názov pre krutú a hrôzostrašnú cestu zotročených Afričanov cez Atlantický oceán. Milióny mužov, žien a detí, ktorých zajali v ich domovine, natlačili do „lodí smrti“ plných chorôb a prepravili do tzv. Nového sveta v podmienkach, ktoré pripomínajú nočnú moru. Prelomové dielo amerického umelca.

Vertigo

[Závrat]

Ilustr. Lynd Ward (1905 – 1985)
USA

Mineola, N.Y.: Dover Publ., 2009. – 320 s.
 ISBN 978-0-486-46889-1

Slávny americký grafický román, pôvodne vydaný v roku 1937. V 230 drevorytoch je podaný príbeh troch hlavných predstaviteľov, ktorých osudy dramaticky ovplyvňuje Veľká hospodárska kríza. Sny mladej dievčiny túžiacej po kariére huslistky a jej snúbenca, ktorý by chcel byť staviteľom, sa rozplynú v zúfalých ekonomických pomeroch. Keď sa starší a chorý boháč rozhodne riešiť ekonomické straty svojho podniku, ich životy sa navždy zmenia.

Yangcheol gom

[Čínový medveď]

Ilustr. Gi Hun Lee (1980)

Južná Kórea

Seoul: Ligem, 2012. – 50 s.

ISBN 978-89-92826-84-6

Cena detskej poroty BIB 2013

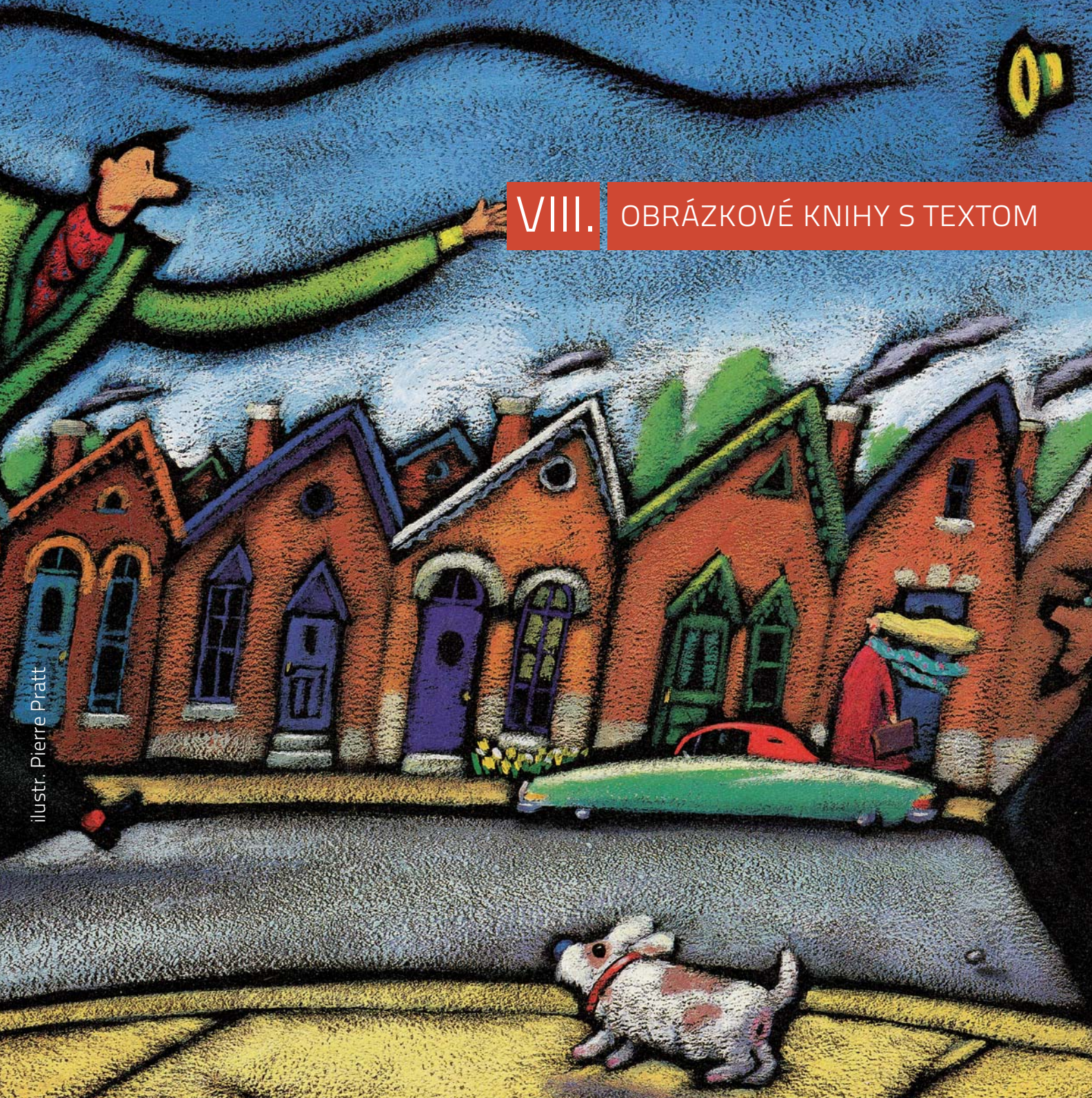
.....

Komiksové sci-fi pozýva čitateľa do budúcnosti, v ktorej nielen ľudia, ale aj roboty budú mať emócie a vlastnú vôľu. Príbeh o robotickom čínovom medveďovi, ktorý sa obetuje, aby zachránil zelenú planétu. Devastovanú a vinou ľudskej chamtivosti premenenú na takmer neobývateľné miesto. Silné posolstvo je pretlmočené výtvarným prejavom plným realistických detailov i imaginatívnych svetov.

VIII. OBRÁZKOVÉ KNIHY S TEXTOM

ilustr. Pierre Pratt

A small tall tale from the far Far North

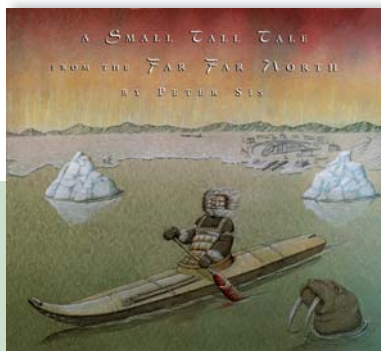
[Malý veľký príbeh z praďalekého severu]

Text a ilustr. Peter Sís (1949)
USA

New York: Farrar Straus Giroux, 2001. – 28 s.
ISBN 978-0-374370756

Silver Medal, Society of Illustrators, 1994

Vizuálna biografía českého ľudového hrdinu Jana Welzla oživuje jeho podivuhodnú arktickú odyseu. Spájajúc fakty s legendami, autor podáva fascinujúci príbeh o takmer zabudnutom prieskumníkovi a o domorodých obyvateľoch, ktorí sa stali jeho učiteľmi a priateľmi. Tak ako Robinson, aj on nepriazeň osudu premenil na dobrodružstvo a divočinu na sen, vo svete kde sa čokoľvek môže stať realitou a každý môže byť hrdinom. Kniha prináša silný vizuálny zážitok aj vďaka množstvu máp, scenárov, panoramatických krajín a piktogramov, ktorými dokázal Sís prerozprávať celé mýty.

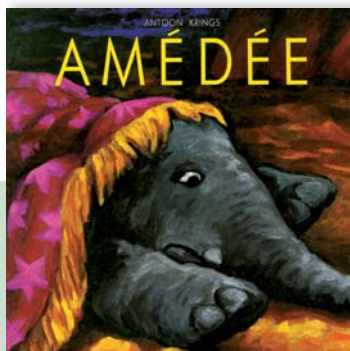

Amédée

Text a ilustr. Antoon Krings (1962)
Francúzsko

Paris: L'école des loisirs, 1990. – 32 s.
ISBN 978-2211014250

Amédée je slon, ktorý by sa chcel stať klaunom alebo akrobatom. Ale je nemotorný a nevie si nájsť svoje miesto v cirkuse. Zakúsi sklamanie, neúspech aj posmech. Nakoniec však prekoná nepriazeň osudu. Keď Amédée zachráni cirkus pred požiarom, vyhlásia ho za hrdinu a stáva sa najslávnejším cirkusovým hasičom.

Babaannem kime benziyor?

[Ako vyzerá moja babička?]

Text a ilustr. Feridun Oral (1961)
Turecko

Istanbul: Yapi Kredi Yayinlari, 2013. – 35 s.
ISBN 978-975-08-241-7

Ali má veľmi rád kreslenie, zvieratká a nadovšetko miluje svoju babičku, ktorá mu často číta rozprávky. Jedného dňa sa pozrie na jej obraz na stene a rozmýšľa, ako vlastne vyzerá. „Podobá sa babička na králiká? Nie, nemá také dlhé uši, ale zato vie pripraviť výborný koláč z mrkvy, ktorú králiky tak milujú“. Hra na obľúbené zvieratká ponúka vtipný pohľad na svet detskej fantázie.

Boku no tabi

[Snívam o ceste]

Text a ilustr. Akiko Miyakoshi (1982)**Japonsko**Tokyo: Buronzushinsha, 2018. – 32 s.
ISBN 978-4-89309-647-0

Správca hotela v malom mestečku rád víta hostí prichádzajúcich z celého sveta a načúva ich príbehom. On sám nikdy necestoval, iba v noci si predstavuje, ako navštívi miesta, ktoré pozná z ich rozprávania. Sníva, ako podnikne cestu po svete a so svojimi priateľmi zažije neobyčajné chvíle. Keď raz dostane list od bývalého hosťa, dozrie v ňom rozhodnutie vyraziť na cestu. Mäkké tóny farebných litografií privádzajú čitateľa do snového sveta predstáv a túžob.

Dalbam

[Mesačná noc]

Text a ilustr. Hye-ri Lee (1961)
Južná Kórea Paju: Borim press, 2013. – 44 s.
ISBN 978-89-433-0973-2

Chlapček sa pozerá z okna výškovej bytovky a je fascinovaný jasným mesačným svetlom. Mesiac v splne priťahuje dieťa stále viac, až sa zrazu premení na leva. Chlapec už neváha a vyskočí na jeho chrbát. Zbehnú sa aj ďalšie deti z domu, ktoré v bujnej hrive zvierata nájdu skvelé miesto na hranie, skákanie, šmýkanie, túlenie sa. Levia hriva žiari v mesačnom svite – radostné výkriky, pulzujúce rytmy, dych detí napĺňajú celý svet. Ale táto zázračná noc sa raz musí skončiť... Kniha o prirodzenej detskej túžbe po hre, tak potláčanej povinnosťami a zhomom moderného sveta.

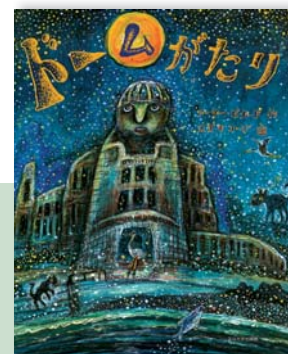

Doumu gatari

[Dóm rozpráva]

Ilustr. Koji Suzuki (1948)
Japonsko
Text Arthur Binard (1967) Tokyo: Tamagawa University, 2017. – 32 s.
ISBN 978-4-472-05991-9

Mierový pamätník UNESCO sa v Hirošime ľudovo nazýva „Dóm atómovej bomby“. V tejto provokujúcej obrázkovej knihe vystupuje Dóm ako rozprávač. Hovorí o tom, ako bol postavený ešte v roku 1915 pôvodne ako výstavná hala. V lete 1945 americké bombardéry zhodili atómovú bombu a zničili Hirošimu. Neviditeľná rádioaktivita je zobrazená cez milióny drobných úlomkov skla a smetia, všadeprítomných, praskajúcich a bzučiacich. Tajfún, ktorý prišiel o mesiac neskôr, zmietol veľa rádioaktívneho materiálu do oceánu. Kniha otvára mnoho otázok okolo nukleárnej budúcnosti ľudstva.

Dwaeji Iyagi

[Príbeh prasiatok]

Ilustr. Ri Yoo (1985)**Južná Kórea****Text Jang-seong Kim**Seoul: Iyagikot, 2013. – 32 s.
ISBN 978-89-98751-03-6

Prepuknutie slintačky a krávačky u ošípaných v Ázii v zime 2010 bolo obrovskou tragédiou. Za štyri mesiace bolo usmrtených vyše 3 milióny zvierat. Ľudia, ktorí túto eutanáziu vykonali, sa dlho nedokázali zbaviť pocitov viny a strachu. Dojímavý príbeh prasacej mamky a jej mláďat, na pozadí tejto tragédie, je krutou obžalobou konzumnej spoločnosti a zamyslením sa nad právom ľudí rozhodovať o živote zvierat.

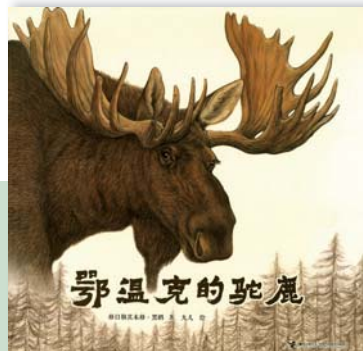

Ewenke de tuo lu

[Los z Ewenki]

Ilustr. Hongli Yang**(Jiu'er, 1973)****Čína****Text Bao Tiejun****(Gerelchigme, 1975)**Nanning City: Jieli, 2018. – 46 s.
ISBN 978-7-5448-5449-8

Keď počas lovu stavec Greške náhodne zastreľí samicu losa, ostáva jej mláďa opustené. Poľovník ho nazve Xiao Han a zoberie ho so sebou do tábora. Malý los sa stáva jeho nerozlučným spoločníkom, sprevádza ho pri pasení stáda sobov, zháňaní obživy, starostlivosti o príbytok. Keď los dospeje, Greške vie, že svojho spoločníka musí vrátiť späť do lesa... Detailné maľby svedčia o tradičnom spôsobe života Ewenkov žijúcich v rozľahlých lesoch Veľkých Xing'anských hôr a dodávajú príbehu na autenticite.

Één slokje, kikker!

[Len jeden dúšok, žaba!]

Text a ilustr. Piet Grobler (1959)**Južná Afrika**Rotterdam: Lemniscaat, 2002. – 28 s.
ISBN 90-5637-438-9**Plaketa BIB 2003**

Obrázková kniha o zvieratkách žijúcich v horúcej Afrike. Žaba je veľmi smädná a vypije všetku vodu z nádrže, jazera aj rieky. Lenže aj lev má smäd, slon sa potrebuje vykúpať, ryby lapajú po vzduchu a krokodíl chce svoju riekku späť. Zvieratá spoločne prichádzajú s plánmi, ako dostať vodu z útrov veľkej napučanej žaby. Bláznivý príbeh plný láskavého humoru.

Gichan ddal

[Dieťa vo vlaku]

Ilustr. Hyo-eun Kim (1987)
Južná Kórea
Text Jinwan Kim

Seoul: Sigongsa, 2011. – 40 s.
 ISBN 978-89-527-6068-5

V úvode knihy dievčatko čaká so svojou mamou na vlak, aby navštívili babičku. Mama jej prezradí tajomstvo o svojom narodení priamo vo vlaku. Tu sa začína odvíjať príbeh z minulých čias, v slede dynamických obrázkov ako z filmu. Prekvapení cestujúci všemožne pomáhajú mladej rodičke, napätie v uháňajúcom vlaku vrcholí. Keď sa dieťa narodí, všetci oslavujú a tešia sa. Vlak sa môže pokojne pohnúť a pokračovať vo svojej ceste tichou zasneženou krajinou. Kniha otvára tabuizované témy a ukazuje obrovskú silu spolupatričnosti a pomoci.

Hora

[orig.: Yōkai]

Ilustr. Manuel Marsol (1984)
Španielsko
Text Carmen Chica (1985)

Praha: Baobab, 2019. – 48 s.
 ISBN 978-80-7515-102-5

Bologna Ragazzi Award 2017

Nepredvídané okolnosti prinúti vodiča kamiónu zastaviť a vojsť do lesa. Po chvíli blúdenia sa dostáva do fantastického sveta prírody. Vstupom do hory akoby prekročil neviditeľnú hranicu medzi reálnym a fantastickým. Prechádza premenou, akoby v hľadaní toho, čím bol alebo chcel byť. Magické maľované krajiny pripomínajú dávno zabudnuté obrazy našich túžob, snov a vnútorných svetov.

Kuroi no

[Tienik]

Text a ilustr. Kiyo Tanaka (1972)
Japonsko

Tokyo: Kaisei sha, 2018. – 64 s.
 ISBN 978-4-03-332880-5

Nami Concours Purple Island Prize 2019

Po ceste domov dievčatko stretáva malého čierneho tvora – nazve ho Malý Tienik. Nik iný okrem nej ho nevidí. Raz dievčatko nzbiera odvahu a osloví Tienika, ktorý ju pozve k sebe domov. Tam, v tajomnom podkroví, na nich čakajú zázračné hry a dobrodružstvá. Ilustrácie k 64-stranovej knihe boli vytvorené klasickou technikou leptu do medenej dosky. Detaily a čierne valéry stimulujú zmysly a vkladajú tajomstvo do slnkom zaliatych priestorov, do tieňov v sklade, aj do rastlín a kvetov.

Léon sans son chapeau

[Chytaj klobúk! *orig.: Follow that hat!*]

Text a ilustr. Pierre Pratt (1962)
Kanada

Toronto: Annick Press, 1992. – 32 s.
ISBN 1-55037-263-7

Zlaté jablko BIB 1993

Humorný príbeh o Leonovi a jeho hrdinskom snažení o znovuzískanie svojho obľúbeného klobúka, ktorý mu uniesol silný vietor. Jeho klobúk dlho ostáva nepolapiteľný, a to aj napriek Leonovmu neúnavnému prenasledovaniu v taxiku, na bicykli, rýchlikom a zaoceánskou loďou, ba aj cez amazonský prales. Keď sa mu to predsa podarí a s uspokojením si kladie klobúk na hlavu, uvidí iný kúsok unášaný vo vetre. Jednoduchý text sprevádzajú živé a expresívne ilustrácie plné vtipných detailov a žiarivých farieb.

Les deux amis, Cyrus et Alain

[Dvaja priatelia Cyrus a Alain]

Text a ilustr. Alain Bailhache (1937)
Irán

Tehran: Kanoon, 2007. – 48 s.
ISBN 964-391-253-1

Boli raz dvaja chlapci Cyrus a Alain, ktorí žili každý na opačnom konci sveta. Premýšľajú, ako by sa mohli stretnúť a ukázať si navzájom svoje domovy – Alain by mu predstavil katedrály, hrady, mestá a prístavy, Cyrus zasa minarety, staré pevnosti, západ slnka v púšti... Vymyslia plán na stretnutie. Obojstranné usporiadanie textu v latinke a arabskom písme podčiarkuje odlišnosti medzi dvomi kultúrami, ktoré sa práve vďaka tomu stretnú uprostred knihy.

Maruki no Yanko

[O Jankovi Polienkovi]

Text a ilustr. Shiho Dono (1977)
Japonsko

Tokyo: Fukuinkan Shoten, 2010. – 36 s.

Manželia nemohli mať deti a tak muž aspoň vystrúhal postavu chlapčeka z lipového dreva. Uložili ju do kolísky, zaspievali uspávanku, keď v tom bábka ožila. Chlapcovi dali meno Janko Polienko. Žili šťastne až pokým Janka neuniesla bosorka z hlbokého lesa... Výnimočné vydanie známej slovenskej rozprávky pripravila japonská výtvarníčka, žijúca na Slovensku. Nádherné ilustrácie sú realistické aj magické, strašidelné aj láskavé zároveň. Košaté maľby prírody zachytené s hĺbkou, dynamikou a meniacimi sa perspektívami, dopĺňajú obrazy čistoty a tepla rodinného prostredia.

Navždy

[orig.: *Pour toujours*]**Ilustr. Vincent Mahé (1984)****Francúzsko****Text Christian Demilly (1972)**

Bratislava: 82 Book & Design Shop, 2019.

– 26 s.

ISBN 978-80-972686-5-7

.....

Láska k zvieratú, láska k partnerovi, láska k rodičom – tri podoby najhlbšieho citu v troch životných obdobiach. Moderný komiks je akoby rýchly „prelet“ životom hlavnej hrdinky. Sledujeme jej citové dozrievanie od detstva cez pubertu až po dospelosť. Kombinácia minimalistického poetického textu a priamočiarej ilustrácie tvorí majstrovské dielo so silným posolstvom, ktoré vyjadruje nádej: „Môžeš byť so mnou navždy.“

Nekozume no yoru

[Nočný snem mačiek]

Text a ilustr. Naoko Machida**(1968)****Japonsko**

Tokyo: Wave, 2016. – 28 s.

ISBN 978-4-87290-943-2

.....

Konečne prichádza noc. Mačka sa preberie z driemot a vykradne sa von z domu. Pridáva sa k nespočetnému prúdu mačiek z celej štvrte smerujúcemu von za mesto, kde sa koná veľké zhromaždenie. Svrone natlačené, bok po boku, sústredene hľadajú na nočnú oblohu. Čo očakávajú, že tamvidia? Napínava a humorná obrázková kniha o mačacích tajomstvách.

Peullaseutig seom

[Ostrov plastu]

Text a ilustr. Myung-ae Lee**(1976)****Južná Kórea**

Seoul: Sang, 2014. – 32 s.

ISBN 978-89-91126-42-8

Plaketa BIB 2015

.....

Obrovské množstvá plastov, ktoré produkujú ľudia, sa dostávajú do riek a prúdia ďalej do oceánov, kde vytvárajú plávajúce ostrovy. Napriek tomu ani najväčší takýto ostrov, ktorý zaberá veľké územie v oblasti severného Tichomoria, nenájdeme na žiadnej mape. Kniha podáva smutný obraz o ľudskej civilizácii z pohľadu vtákov, rýb a ďalších zvierat, ktoré žijú v oceáne a musia zápasiť s odpadom.

Ping pong

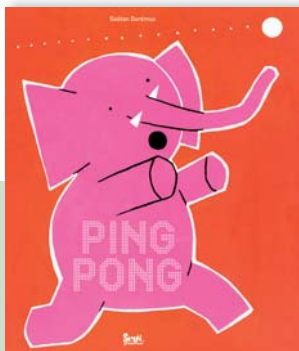
Text a ilustr. Gaëtan Dorémus (1976)

Francúzsko

Paris: Seuil jeunesse, 2010. – 24 s.
ISBN 978-2-02-102120-2

.....

Dva slony Ping a Pong si žijú pokojný, možno až príliš pokojný život. Až do dňa, kým pri hre stolného tenisu odrazená loptička neuletí do diaľky. „Musím ju chytiť!“ kričí jeden zo slonov. Začína sa dlhá cesta plná bláznivých dobrodružstiev, objavov, prekvapení, stretnutí a nových zážitkov. Album pre malých čitateľov je vyhotovený vo veľkorysom formáte, s roztváracím prekvapením uprostred. Moderné ilustrácie hýria jasnými farbami a humornými nápadmi.

Pourquoi?

[Prečo?]

Ilustr. Nikolai Popov (1938)

Rusko

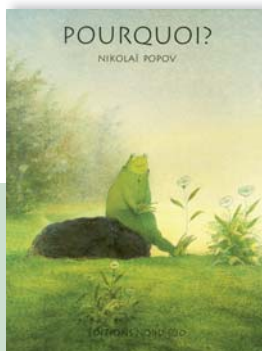
Text Géraldine Elschner (1954)

Gossau/Zürich: Nord-Süd, 1995. – 36 s.
ISBN 3-314-20944-4

Čestná listina IBBY 2000

.....

Príbeh o tom, ako boj o moc a majetok môže viesť k vojne. Spomedzi tisícky kvetín je práve tá jedna jediná, ktorá sa zapáči žabe, ale zároveň ju chce aj myš. Obe zvieratá si volajú na pomoc kamarátov, až sa rozpúta boj medzi znepriatelenými armádami, ktorý kvitnúcu lúku premení na pustatinu. Prečo vlastne?

Puika, kas zīmēja kaķus

[Chlapec, ktorý kreslil mačky]

Ilustr. Anita Kreituse (1954)

Lotyšsko

Text Lafcadio Hearn (1850 – 1904)

Rīga: Jāņa Rozes, 2017. – 44 s.
ISBN 978-9984-23-623-0

The White Ravens 2017

.....

Roľník má veľa detí, ktoré musia tvrdo pracovať. Iba najmladšieho nezaujíma nič okrem kreslenia mačiek. Otec ho pošle do chrámu študovať, no chlapec aj tam namiesto štúdia iba kreslí, a tak ho kňaz pošle nazad domov. Po ceste chlapec prenocuje v opustenom chráme. Aby sa necítil osamotený, pokreslí steny obrázkami mačiek. Keď sa ráno zobudí po rušnej noci plnej škrekotu a hrozivých zvukov, nájde mŕtvolu obrovského potkana a zistí, že ho zachránili mačky. Poetická kniha, ktorá ukazuje ako krása a umenie môžu chrániť od zla, vychádza z tradičnej japonskej rozprávky.

Ripka

[Ťahal dedko repu]

Ilustr. Romana Romanyšyn
(1984), Andrij Lesiv (1984)

Ukrajina

Text Ivan Franko (1856 – 1916)

Termopil: Navčal'na kniga-Bogdan, 2012.

– 24 s.

ISBN 978-966-10-2483-9

The White Ravens 2013

Klasická rozprávka o obrovskej repe, ktorú Ivan Franko prebásnil pred vyše sto rokmi, našla nové kreatívne stvárnenie v projekte ľvovského grafického ateliéru Agrafka (Romana Romanyšyn a Andrij Lesiv). Báseň transliterovaná do moderného jazyka je „oblečená“ do sviežich farebných ilustrácií podporených hravým grafickým dizajnom. Aj pre tých, ktorí poznajú text rozprávky, je ťažké odolať pokušeniu začítať sa znova do príbehu a pripojiť sa k ťažkej úlohe – vytiahnuť repu!

Shh! We have a plan

[Psst, máme plán!]

Text a ilustr. Chris Haughton
(1978)

Írsko

London: Walker Books, 2014. – 40 s.

ISBN 978-1-4063-6003-5

Priatelia sa vyberú na prechádzku, keď zrazu vysoko v korune stromu zbadajú nádherného vtáka. Musia ho mať, a tak sa potichu prikradnú, no vták im uletí. Jeden bláznivý nápad strieda druhý a je jasné, že táto podarená partička nikdy operenca nedolapí. Iba najmenší zo skupinky, tichý pozorovateľ vie, že s láskavosťou ďalej zájde... Budú ho kamaráti nasledovať, alebo si vymyslia ešte zničujúcejší plán? Lahký humorný príbeh je podaný cez žiarivé farebné obrazy a výraznú grafiku.

Storia di un uomo di neve

[Príbeh snehuliaka]

Ilustr. Cristina Pieropan (1965)

Taliansko

Text Maria Loretta Giraldo

Milano: Rizzoli, 2012. – 32 s.

ISBN 978-88-17-06247-3

Snehuliak stál sám uprostred veľkého parku v centre mesta. S jarným oteplením sa začalo jeho dobrodružné putovanie. Roztopený stiekol do rieky, prešiel do mora a po čase ho vlny priniesli späť k brehu, kde sa premenil na oblaky. Vznášal sa nad krajinou a objavoval svet z výšky, až kým ho ľadový vietor premenil na vločky, aby z nich deti znovu s radosťou stavali nového snehuliaka a ocitol sa nazad vo svojom parku. Poetický príbeh o ročných obdobiach a životných cykloch.

Vader en dochter

[Otec a dcéra]

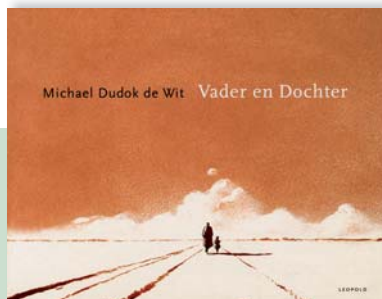
Text a ilustr. Michael Dudok de Wit (1953)

Holandsko

Amsterdam: Leopold, 2002. – 28 s.
ISBN 90-258-3494-9

Zlaté jablko BIB 2003

Otec s dcérou bicyklujú po hrádzi. Na konci hrádze zastavia, rozlúčia sa a otec sa vydáva na plavbu loďou, až kým sa nestratí na horizonte. Dcéra každý deň očakáva otcov návrat a aj keď roky plynú, stále nestráca nádej. Dievča dospieva, starne, život preletí ako film... Silný emotívny príbeh vyjadrený minimalistickými výtvarnými prostriedkami. Predlohou vzniku knihy bol rovnomený animovaný film, za ktorý Dudok de Wit získal Oskara (2001).

Valentijn en zijn viool

[Valentín a jeho husle]

Text a ilustr. Philip Hopman (1961)

Holandsko

Rotterdam: Lemniscaat, 2012. – 26 s.
ISBN 978-90-477-0427-0

Valentín hrá veľmi rád na husle. Jeho hra je však nepočúvateľná a všetci pri nej trpia. Napriek tomu má neočakávaný efekt: zdvihne koňa spadnutého do priekopy, pomôže vlkovi, odplaší hrozného draka. Keď svojou hudbou vyženie nepriateľské vojsko od brán obliehaného hradu, Valentína pozvú zahrať na kráľovský dvor.

AUTORSKÝ REGISTER

<i>Ajubel, vid:</i> Morales Ajubel,		Felix, Monique	10	Lee, Hye-ri	51
Alberto	16	Fitzpatrick, Marie-Louise	32	Lee, Ji-hyeon	25
Anno, Mitsumasa	17	Franko, Ivan	57	Lee, Myung-ae	55
Aregui, Matthias	35	Frazeo, Marla	33	Lee, Susy	24
Bailhache, Alain	54	<i>Gerelchigmeg, vid:</i> Tiejun, Bao	52	Lesiv, Andrij	57
Baker, Jeannie	44	Gervais, Bernadette	9	Louchard, Antonin	38
Baranyai, András	10	Giraldo, Maria Loretta	57	Maceková, Eva	5
Beck, Ji-won	31	Gregorič, Andreja	28	Mahé, Vincent	55
Becker, Aaron	22	Grobler, Piet	52	Machida, Naoko	55
Berner, Rotraut Susanne	10	Guilloppé, Antoine	16	Marsol, Manuel	53
Bianco-Levrin, Nicolas	46	Guojing	25	Merveille, David	41
Binard, Arthur	51	Haughton, Chris	57	Mirtschin, Jutta	35
Blake, Quentin	28	Havkin, Hilla	8	Miyakoshi, Akiko	51
Bodonyi, Panni	6	Hearn, Lafcadio	56	Mizielińska, Aleksandra	8
Bogucka, Katarzyna	32	Heitz, Bruno	7	Mizieliński, Daniel	8
Bosshart, Daniel	44	Homura, Hiroshi	30	Morales Ajubel, Alberto	16
Brenman, Ilan	42	Hoogstad, Alice	41	Moriconi, Renato	42
Briggs, Raymond	25	Hopman, Philip	58	Moure Trenor, Gonzalo	6
Brouillard, Anne	45	Chamorro, Marco	24	Muggenthaler, Eva	5
Carvalho, Bernardo P.	36	Cheze, Bernard	7	Müller, Jörg	14
Coat, Janik	30	Chica, Carmen	53	Murrow, Ethan	17
Cole, Henry	18	Jacobsen, Anna Jacobina	23	Murrow, Vita	17
Cordell, Matthew	33	Jensen, Helle Vibeke	42	Nerádová, Mária	6
Coupric, Katy	38	<i>Jiu'er, vid:</i> Yang, Hongli	52	Niedlich, Johannes K. G.	12
Curchod, Ronald	23	Kastelic, Maja	29	Noh, In-Kyung	37
Čech, Pavel	45	Khodaie, Ali	11	Nyström, Bente Olesen	21
Dahan, André	15	Kim, Hyo-eun	53	Oklejak, Marianna	7
Dematons, Charlotte	9	Kim, Jang-seong	52	Oral, Feridun	50
Demilly, Christian	55	Kim, Jinwan	53	Pagni, Gianpaolo	11
Dipacho	35	Kinga, Rofusz	32	Pantoja, Óscar	33
Dono, Shiho	54	Kráľová, Martina	6	Pawlak, Paweł	20
Dorémus, Gaëtan	56	Kreituse, Anita	56	Peklar, Andreja	29
Dreis, Stella	7	Krings, Antoon	50	Pelliccioni, Sanna	31
Drooker, Eric	45	Kuhlmann, Torben	37	Peña Martínez, Emmanuel	46
Dudok de Wit, Michael	58	Lago, Angela	28	Penazzi, Irene	37
Elschner, Géraldine	56	Lawson, JonArno	30	Pieropan, Cristina	57
Feelings, Tom	47	Lee, Gi Hun	48	Pieters, Nils	15

NÁZVOVÝ REGISTER

Pimentel, Marcelo	36	Tiejun, Bao (Gerelchigmeg)	52	12 hodin s Oskarem	5
Pinkney, Jerry	38	Tjong-Khing, Thé	9	Àquai	44
Pintor, David	15	Tolman, Ronald	29	A három kismalac	5
Pittau, Francesco	9	Tolman, Marije	29	A small tall tale from the far	
Pluk, Jim	33	Urbánková, Dagmar	40	Far North	50
Popov, Nikolai	56	Van Zeveren, Michel	8	Alberto	44
Pratt, Pierre	54	Varela, Alicia	6	Als die Fische spazieren gingen	5
Ramstein, Anne-Margot	35	Vélez Aguilera, Carlos	46	Amédée	50
Rembauville, Julie	46	Vervaeke, Geert	11	Auf dem Hügel ist was los	35
Revúcka, Zuzana	6	Ward, Lynd	47	<i>Avant-après, vid':</i> Before after	35
Rogers, Gregory	17	Wierstra, Arnoud	14	Babaannem kime benziyor?	50
Roher, Michael	40	Wiesner, David	21	Babel	14
Rohmann, Eric	26	Xun, Liu	21	Before after	35
Romanyšyn, Romana	57	Yang, Hongli (Jiu'er)	52	Belonging	44
Sadat, Mandana	31	Yoo, Ri	52	Boku no tabi	51
Sakai, Komako	30	Zullo, Albertine	40	Bratislava – hľadaj a nájdi	6
<i>Sánchez, Diego Francisco</i>		Zullo, Germano	40	Caperucita Roja	14
<i>Dipacho, vid':</i> Dipacho	35			Cena da rua	28
Sanna, Alessandro	36			Cirkus Ulice	40
Sara	44			Clown	28
Sehovcová, Kateřina	23			Czarostatki i parodieje	20
Serra, Adolfo	14			Dalbam	51
Schubert, Dieter	16			Darilo	28
Schulz, Marianne	12			De boomhut	29
Schweitzer, Marei	41			Deček in hiša	29
Silva, Luiz	24			Dědečkové	45
Sís, Peter	50			Den bestøvlede kat	6
Smith, Lane	20			Der standhafte Zinnsoldat	14
Smith, Sydney	30			Dos pajaritos	35
Sunghee, Kim	22			Doumu gatari	51
Suzuki, Koji	51			Dwaeji Iyagi	52
Szkoda, Aleksandra	7			Dzień na plaży	36
Tahvili, Nazli	22			Één slokje, kikker!	52
Takács, Mari	5			El arenque rojo	6
Tan, Shaun	47			El circ dels monsters	20
Tan, Wen Dee	20			Ewenke de tuo lu	52
Tanaka, Kiyo	53			Ferdo, veliki ptič	29

Fiume lento	36	Maruki no Yanko	54	Shh! We have a plan	57
Flut!	45	Meidän piti lähteä	31	<i>Sidewalk flowers, vid':</i> Kytičky	
Flying Jake	20	Městečko Mamoko	8	z ulice	30
<i>Follow that hat!, vid':</i> Léon		Mi-saviv la-sha´on	8	Sooyungjang	25
sans sonchapeau	54	Moletown	37	Spacer	32
Fox and goldfish	15	Mon lion	31	Storia di un uomo di neve	57
Free fall	21	Monkie	16	Tabi no ehon II	17
Fridolin Franse frisiert	40	Monsterboek	41	Tael selv	42
Gichan ddal	53	Mr. Hulot at the beach	41	Telefone sem fio	42
Grimms Märchenreise	7	Nada aquí	46	The arrival	47
Ha qi he ma	21	<i>Nacht-Wimmelbuch, vid':</i>		The farmer and the clown	33
Hélico et l'iceberg	15	Potulky nocou	10	The hero of a little street	17
Hora	53	Navždy	55	The house	10
Hr. Alting	21	Nederland	9	The lion and the mouse	38
Chaeknamu	22	Nekozume no yoru	55	The Middle Passage	47
Chalk eagle	22	Nel mio giardino il mondo	37	The only child	25
Jestem miasto Warszawa	7	Notizen vom Käptn´s Dinner	41	The snowman	25
Journey	22	Ø	23	The whale	17
Jul-ui kkeut-eseo	36	<i>O fim da fila, vid':</i> Jul-ui		Tierenduin	11
Koggiri Ajeosiwa 100		kkeut-eseo	36	Time flies	26
gaieui mulbangul	37	Os estranhos sonhos de Allan	24	To lak laki ya darkoob?	11
Kouzelný polštář	23	Otthon	32	Tourbillon	11
Kuroi no	53	Owl bat, bat owl	32	Tout un monde	38
Kytičky z ulice	30	Oxiseau	9	Tumaco	33
La nuit quand je dors...	23	Peullaseutig seom	55	<i>Um dia na praia, vid':</i> Dzień	
La petite poule rousse	7	Picknick met taart	9	na plaży	36
La porte	8	Ping pong	56	Unspoken	18
La rumeur de Venise	40	Piroska és a farkas	10	Vader en dochter	58
La surprise	30	Potulky nocou	10	Valentijn en zijn viool	58
Le sourire du loup	45	<i>Pour toujours, vid':</i> Navždy	55	Verstecke sich, wer kann	12
Léon sans son chapeau	54	Pourquoi?	56	Vertigo	47
Les deux amis, Cyrus et Alain	54	Puika, kas zīmēja kaķus	56	Wolf in the snow	33
Les mots	46	Ripka	57	Yangcheol gom	48
Lisboa	15	Robinson Crusoe	16	<i>Yōkai, vid':</i> Hora	53
Loup noir	16	Salón Destino	46		
Mabataki	30	Segundo acto	24		
Mannam	31	Shadow	24		

